

VLIR

VLAAMSE INTERUNIVERSITAIRE RAAD

JAARVERSLAG 2008-2009

WOORD VOORAF.....
DEEL 1: WERKVELDEN EN THEMA'S.....
1.1 Integratie VLIR-VLHORA.....
1.2 Memorandum 2009-2014.....
1.3 Universitair Beheer en Administratie.....
1.3.1 Doctoraatsbeurzen.....
1.3.2 Onderindexering van de werkingstoelagen.....
1.3.3 Full cost model.....
1.3.4 Kopieerrechten Reprobel.....
1.3.5 Auteursrecht.....
1.3.6 Advies studiegelden 2009-2010.....
1.3.7 Studiegelden specifieke opleiding in de huisartsgeneeskunde.....
1.3.8 Personeelsstatistieken 2008.....
1.3.10 Vergelijkende studie over de verloning van het Zelfstandig Academisch Personeel aan de universiteiten in Vlaanderen.....
1.3.11 Verdeling van financiering bij gezamenlijk georganiseerde opleidingen.....
1.4 Onderzoek.....
1.4.1 Herziening van het BOF-besluit.....
1.4.2 Kwaliteitszorg Onderzoek Humane en Sociale Wetenschappen.....
1.4.3 Actieplan TTO Flanders.....
1.4.4 Interdisciplinair onderzoek in Vlaanderen.....
1.4.5 Oprichting Cobira vzw.....
1.4.6 Fractionele verdeling van doctoraatsdiploma's.....
1.4.7 Nieuwe ad-hoc VLIR-subgroep intermediaire organisatie voor onderzoeksprojecten van universiteiten.....
1.4.8 Budgetverhoging voor contractueel onderzoek van de FOD Volksgezondheid.....
1.4.9 Leerstoelen Van Dijck, Brueghel en Rubens 2009.....
1.5 Onderwijsbeleid.....
1.5.1 Bologna 2009.....
1.5.2 Rationalisatie.....
1.5.3 Advies bij ontwerp Basisdecreet.....
1.5.4 Evaluatie flexibiliseringsdecreet.....
1.5.5 Advies bij het voorontwerp van decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur.
1.5.6 Learning outcomes.....
1.5.7 Advies bij voorontwerp van wet rond toegang buitenlandse studenten.....
1.5.8 Advies bij OD XIX.....
1.5.9 Problematiek m.b.t. het volgen van keuze-opleidingsonderdelen aan een andere instelling.....
1.5.10 Titels ter specificatie.....
1.5.11 Open Universiteit.....
1.5.12 Project Studiekeuze en meerdimensionale ranking.....
Fout! Ongeldig kopniveau in inhoudsopgavegegevens op pagina 19	
1.5.14 Lerarenopleiding.....
<i>Bekwaamheidsbewijzen secundair onderwijs.....</i>
<i>De lerarenopleiding in de Vlaamse kwalificatiestructuur.....</i>
1.5.15 Sociale voorzieningen voor studenten.....
<i>Basisfinanciering van de sociale voorzieningen voor studenten.....</i>
<i>Privacy.....</i>
1.5.16 Erkenning van buitenlandse artsendiploma's.....
1.6 Kwaliteitszorg.....
1.6.1 Vernieuwing visitatie-accreditatiestelsel.....
<i>Reactie op Nederlandse notitie.....</i>
<i>Pilots.....</i>
<i>Werkgroep NAS en standpunt over een vernieuwde externe kwaliteitszorgsystematiek.....</i>

1.6.2 ENQA peer review.....
1.6.3 Oprichting Vlaams-Nederlands bestuurlijk overleg.....
1.6.5 Voorjaarscongres.....
1.6.6 Audit kwaliteitsbewaking H.O. door Rekenhof.....
1.6.7 Overleg met partners.....
1.6.8 Deelname internationale congressen.....
1.6.9 Uitbreiding van de staf.....
1.6.10 Visitaties.....
<i>Herziening VLIR-VLHORA visitatieprotocol.....</i>
<i>Visitaties 2008 - 2009.....</i>
1.7 Internationalisering.....
1.7.1 Oprichting Flamenco vzw.....
1.7.2 Study in Flanders.....
1.8 Gelijke kansen.....
1.8.1 EQUAL-project.....
1.8.2 Gender- en diversiteitsstudies in Vlaanderen.....
1.8.3 Belgische master in Vrouwenstudies.....
1.8.4 Steunpunt Leren en Werken met functiebeperkingen in het hoger onderwijs.....
1.8.5 Gelijkekansenrapport 2009.....
1.9 Delta.....
DEEL 2 – SAMENSTELLING VAN DE INSTITUTIONELE STRUCTUREN.....
2.1 Samenstelling van de Raad op 30 juni 2009.....
2.2 Samenstelling van het Bureau op 30 juni 2009.....
2.3 Samenstelling van het Algemeen Secretariaat.....
2.4 Werkgroepen op 30 juni 2009.....
2.5 VLIR-vertegenwoordigers in externe organen.....

WOORD VOORAF

De koepelorganisatie VLIR heeft als eerste doelstelling de samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten te bevorderen. Ze organiseert daartoe het overleg tussen de instellingen, voor alle werkvelden en thema's eigen aan de missie van de Vlaamse universiteiten. Op basis van deze overlegfunctie is VLIR ook het aangewezen aanspreekpunt voor alle voogdij-overheden en andere stakeholders in het hogeronderwijslandschap. De koepelorganisatie pleit in dit verband voor een grotere betrokkenheid bij de beleidsbepaling.

De verwachtingen en streefdoelen van de Bologna 2020-verklaring werden door alle Vlaamse universiteiten onderschreven. Europa en Vlaanderen kunnen enkel welvaart blijven genereren indien zij zich organiseren als kennismaatschappijen. De hogeronderwijsinstellingen en de universiteiten in het bijzonder zijn de aanbieders van het wetenschappelijk onderbouwd onderwijs en hebben in deze dus een belangrijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Maar wanneer worden de vertegenwoordigers van onze instellingen daadwerkelijk betrokken bij de besluitvorming? Na het adviesmoment is er al te dikwijls geen betrokkenheid meer en precies dan wordt meestal het verschil gemaakt tussen beleid dat een voorschot neemt op vooruitgang en uitvoerbaarheid tegenover een beleid dat reguleert en bijkomende lasten aanbrengt.

De VLIR streeft naar een vertrouwensrelatie met de voogdij-overheden om een hogeronderwijsbeleid te helpen uitbouwen, dat de universiteiten in staat stelt hun maatschappelijke bijdrage te optimaliseren. Zij kunnen dit niet in een context van mechanismen die hen dwingen tot nodeloze concurrentie op basis van volume-indicatoren, maar wensen een beleid dat hen stuurt naar profilering en kwaliteitsverbetering.

Daarom zal VLIR blijven ijveren voor een klimaat van onderlinge verstandhouding tussen de universiteiten, dat hen toelaat in functie van hun regionale inplanting en samenwerking met andere hogeronderwijsinstellingen de sterke elementen in hun opleidings- en onderzoekspakket verder te ontwikkelen.

Alain Verschoren
Voorzitter

DEEL 1: WERKVELDEN EN THEMA'S

1.1 Integratie VLIR-VLHORA

Eind 2008 namen de eerste decretale voorstellen vorm die in Onderwijsdecreet XIX zullen opgenomen worden met betrekking tot de geïntegreerde koepelwerking. Op basis van input van de VLIR-werkgroepen Onderwijs, Kwaliteitszorg & Accreditatie en Financiële Directeuren heeft de algemeen directeur in opdracht van de VLIR-raad een reactie voorbereid voor de voogdijminister.

In deze reactie geven de koepelorganisaties aan de oprichting van de VLUHR als aanspreekpunt en woordvoerder voor het Hoger Onderwijs t.a.v. van de voogdij – overheid te onderschrijven.

VLIR en VLHORA waarderen het respecteren van de gevraagde autonomie die aan de koepelorganisaties gelaten wordt om de aansturing van de VLUHR in te vullen; ze wensen te benadrukken dat deze autonomie noodzakelijk is in functie van de missie van de VLUHR die bestaat in het vinden van evenwicht en consensus tussen instellingen van Hoger Onderwijs teneinde eenduidige adviezen en antwoorden te formuleren aan de voogdijoverheden en ten aanzien van andere maatschappelijke geleidingen. Om deze functie uit te oefenen moet de VLUHR een platform bieden waar de instellingsbesturen in alle vertrouwen en openheid met elkaar kunnen overleggen. De inbreng van andere stake-holders – met name studenten en overheid zal uiteraard gevraagd worden in de daartoe geëigende werkgroepen. Zij zullen volgens de geplogenheden van de koepelorganisaties worden uitgenodigd als bevoorrechte gesprekspartners.

Een bruske afbouw van de respectieve koepelorganisaties schijnt in dit verband ongewenst omwille van de discontinuïteit in het Hoger Onderwijs Overleg tussen de verschillende types instellingen die het landschap kenmerken en vandaar de onderwijsbevoegdheid uitoefenen. Bijkomende nadelige effecten van een plotse opheffing van de werking van VLIR en VLHORA zouden uitgaan van de onzekerheid voor het aldaar werkzame personeel en de retentiekraft die de koepels uitoefenen op vaak gespecialiseerde en hoog gekwalificeerde medewerkers. Een geleidelijke aanpak is tot slot vereist omdat alle decretale bepalingen waarin naar de huidige koepelorganisaties verwezen wordt, moeten nagekeken en aangepast worden.

Dit alles houdt geenszins in dat de inhoudelijke en bedrijfsorganisatorische integratiebeweging tussen de koepels VLIR en VLHORA zou vertraagd worden. Met name op de domeinen van Internationalisering en kwaliteitszorg worden de werkzaamheden reeds vandaag in gezamenlijk operationele eenheden / cellen uitgebouwd. Het door voogdijminister gevraagde proces van rationalisatie en optimalisatie zal door de oprichting van de VLUHR verder aangemoedigd worden.

Zoals in de principes voor integratie aangegeven in de brief aan de voogdijminister van november 2008, zal de VLHUR de evolutie van het hoger onderwijslandschap in haar structuren op de voet volgen en in de bevoegdheidsoverdracht voorzien van VLIR en VLHORA naar VLUHR naarmate de integratie van de onderliggende ondernemingsinstellingen vordert en de nieuwe binariteit van het hoger onderwijs tot uiting kan komen in kamers van de VLUHR.

Teneinde te voldoen aan het tijdsperspectief voorzien in OD XIX, richten de koepels een gemeenschappelijke vergadering op. Deze is samengesteld als een gemeenschappelijk Bureau van VLIR en VLHORA en komt bijeen in functie van de verschillende stappen die in het oprichtingsproces van de VLUHR noodzakelijk zijn. Tijdens een drietal vergaderingen geven de bestuurders van VLIR en VLHORA hun goedkeuring aan documenten voorbereid door de Algemeen Directeur a.i. van de VLIR, in samenwerking met de Secretaris-Generaal van VLHORA. Achtereenvolgens worden behandeld:

- de timing en volgtijdelijkheid van de te nemen beslissingen

- de missie en de functieafbakening tussen VLIR, VLHORA en VLUHR
- de beslissingsstructuur die gepaard gaat met deze functieafbakening

Voor het begin van het volgende academiejaar worden de aanpassingen aan de statuten van beide koepels voorbereid, die voor eind 2009 de feitelijke oprichting van VLUHR moeten mogelijk maken.

1.2 Memorandum 2009-2014

In de aanloop naar de regionale verkiezingen, heeft de VLIR in een memorandum voor de Vlaamse Regering een aantal belangrijke aandachtspunten en uitdagingen opgelijst voor het toekomstige hogeronderwijsbeleid. In dit memorandum benadrukken de universiteiten dat het belang van het hoger onderwijs niet onderschat mag en kan worden, wanneer onze maatschappij wil evolueren naar een innovatieve kennismaatschappij die op internationaal vlak een rol van betekenis wil spelen. Waar de hogeronderwijsinstellingen inspanningen leveren om doelmatig om te gaan met de uitdagingen die voortvloeien uit de Bologna-hervormingen, en om kwalitatief, wetenschappelijk onderbouwd onderwijs te verzorgen, blijft de budgettaire inspanning van de Vlaamse overheid echter onvoldoende om het hoger onderwijs doelmatig te ondersteunen bij deze opdracht.

Naast een algemeen pleidooi voor bijkomende financiële ondersteuning, signaleert de VLIR een aantal belangrijke aandachtspunten binnen de hoofdthema's van de werking van de VLIR: universitair beheer, onderzoeksbeleid, onderwijsbeleid, kwaliteitszorg en internationalisering. Terugkerend thema hierin is de vraag naar een beperking van administratieve overlast en een vereenvoudiging van procedures, zodat deze de werking van de universiteiten niet nodeloos verzwaren en een efficiënte en doelmatige aanpak van hun kerntaken niet in de weg staan.

Het VLIR-memorandum werd bezorgd aan alle politieke partijen en stakeholders van het hoger onderwijs.

1.3 Universitair Beheer en Administratie

1.3.1 Doctoraatsbeurzen

Het VLIR-bureau heeft in november 2008 de problematiek van de doctoraatsbeurzen besproken. Om ongewenste concurrentie tussen de Vlaamse universiteiten te vermijden, wilden de universiteiten tot eenduidige afspraken komen rond de betalingswijze en de hoogte van de doctoraatsbeurzen. Op voorstel van de werkgroep Universitair Beheer en Administratie, heeft de VLIR beslist te streven naar één beursbedrag voor alle bursalen vanaf het academiejaar 2009-2010. De werkgroepen Onderzoek en Personeel kregen de opdracht een concreet voorstel voor een graduele invoering uit te werken.

In februari 2009 is het VLIR-Bureau akkoord gegaan met de harmonisering van de doctoraatsbeurzen, gebaseerd op het systeem en het bedrag van FWO-beurzen. Dit systeem omvat onder meer een afzonderlijk vakantiegeld en eindejaarspremie, een jaarlijkse anciënniteitsverhoging en een aanpassing aan de gezinssituatie. De nieuwe regeling zal ingaan vanaf het academiejaar 2009-2010 voor alle nieuwe beurzen die binnen hetzelfde wettelijke kader vallen.

1.3.2 Onderindexering van de werkingstoelagen

De Vlaamse universiteiten hebben vastgesteld dat de door het Ministerie van Onderwijs toegepaste indexering van de toelagen, opgenomen in de huidige rekenmodellen m.b.t. de toelagen 2008 en 2009, niet de werkelijke evolutie van de indexering der lonen noch de evolutie van de kostprijzen volgt en evenmin is berekend volgens de decretale bepalingen. Indien geen (tweede) budgetcontrole met een aanpassing van de indexering wordt doorgevoerd dreigt een belangrijke erosie van de toelagen te ontstaan.

Voor 2008 zou een indexering van 3,32% dienen te worden toegepast t.o.v. de huidig gehanteerde 1,9%, m.a.w. een verschil van 1,43%. Voor 2009 loopt dit verschil op tot (gecumuleerd) 2,65%. De VLIR pleit bij de Minister van Onderwijs voor een correcte toepassing van de indexering zoals decretaal voorzien.

1.3.3 Full cost model

Door een toename van de indirecte kosten, de beperkte mogelijkheden tot aanrekening van overheadkosten en een onvoldoende toename van de eerste geldstroom, wordt de traditionele kostenrapportering voor extern gefinancierde activiteiten en onderzoeksopdrachten voor de Vlaamse universiteiten steeds minder houdbaar.

Om een stijging van de budgetten van extern gefinancierde activiteiten te kunnen bewerkstelligen, is het noodzakelijk dat de (Vlaamse) universiteiten op een transparante wijze inzicht kunnen geven in de kostenstructuur. Dit is mogelijk door toepassing van "full costing". Full Costing staat dan voor het op een transparante wijze in kaart brengen van de integrale (zowel directe als indirecte) kosten van een activiteit.

De VLIR gaf in maart 2008 aan KPMG de opdracht om een voorbereidende studie uit te voeren aangaande de invoering van de Full Costing-methodologie bij de Vlaamse universiteiten. De werkzaamheden van KPMG werden opgevolgd door de Stuurgroep Full Cost, een ad hoc groep samengesteld uit de leden van de VLIR-subgroep Financiële Directeuren en een aantal stafmedewerkers van de Vlaamse universiteiten.

Tijdens de raadsvergadering van oktober 2008 werd een gemeenschappelijke aanpak m.b.t. de invoering van een full cost systeem afgesproken, met name:

- 1) gemeenschappelijke communicatie vanuit de VLIR naar de overheid en de externe sponsors over de noodzakelijkheid tot invoering van een full costing-methodologie;

- 2) afspraken op het niveau van de VLIR tussen alle universiteiten m.b.t. het tijdsvenster van invoering van de full costing- methodologie. In een eerste beweging lijkt een tijdsvenster 01.01.2010-01.01.2013 haalbaar;
- 3) creëren van een gemeenschappelijk overlegplatform (bestaande uit experts van de financiële afdelingen van de instellingen) waarin kan worden overlegd over de aan te wenden methodieken, waarbij de voortgang van de implementatie in de diverse instellingen en de hierbij ondervonden problemen kan worden besproken en waarbij een benchmarking van de gevonden oplossingen kan worden uitgevoerd.

Afgesproken wordt om ondersteuning te bieden vanuit het academisch beleid van elke instelling bij de invoering, op het vlak van overtuiging naar de academici, en op het vlak van ter beschikking stellen van voldoende (personeels)middelen.

Tevens wordt ondersteuning geboden bij de implementatie vanuit de academische kernopdrachten (onderwijs en onderzoek) onder de vorm van regelmatig overleg tussen deze actoren.

In afwachting van de implementatie van een full cost systeem wordt een verdere optimalisering van de overheadregeling bepleit.

1.3.4 **Kopieerrechten Reprobel**

Op basis van twee studies, naar het kopievolume in de universiteiten over een volledig jaar en naar het percentage kopieën van auteursrechtelijk beschermde werken op de fotokopietoestellen in de universiteitsbibliotheken, bereikten VLIR en CIUF een overeenkomst met Reprobel voor de periode 2007-2010. Deze overeenkomst regelt de vergoeding voor klassieke fotokopieën.

Om afspraken te maken over de vergoeding voor prints uit elektronische bronnen, heeft de “Adviescommissie van de betrokken milieus voor de vergoeding voor reprografie”, waarin rechthebbenden en vergoedingsplichtigen zetelen, haar werkzaamheden hervat. Op vraag van de voorzitter van deze commissie, heeft de VLIR een standpunt ingenomen met betrekking tot de vergoeding voor prints uit elektronische bronnen. Daarnaast heeft de VLIR overleg opgestart met een aantal professoren auteursrecht rond enkele auteursrechtelijke problemen, zoals de beschermingsduur van audiovisuele middelen en het leenrecht.

1.3.5 **Auteursrecht**

De hoofdbibliothecarissen van de Vlaamse universiteiten hebben in een brief aan de VLIR gevraagd om een standpunt in te nemen over mogelijke wijzigingen in het auteursrecht met betrekking tot het leenrecht en de beschermingstermijn van geluidsopnames die, eens goedgekeurd, de ene door de Belgische federale overheid en de andere door de EU, een negatieve impact zouden hebben op de werking van de Vlaamse wetenschappelijke bibliotheken.

De Raadsleden zijn akkoord gegaan om aan de Federale overheid te vragen niet in te gaan op de vraag van de auteursrechtenorganisaties om wijzigingen aan te brengen in het leenrecht die impact zullen hebben op de Vlaamse universiteiten.

Dit betekent concreet:

- geen uitbreiding van de leenvergoeding tot bibliotheken van instellingen van onderwijs en onderzoek;
- geen uitbreiding van het begrip leenrecht naar consultatie in de leeszalen;
- geen sperperiode voor boeken.

De Raadsleden hebben de EU-Commissie en het EU-Parlement gevraagd om het voorstel tot uitbreiding van de beschermingstermijn van geluidsopnames tot 95 jaar in te trekken.

1.3.6 **Advies studiegelden 2009-2010**

In het flexibiliseringsdecreet¹ wordt het studiegeld voor diploma- en creditcontracten geregeld. Jaarlijks dient het instellingsbestuur vóór 1 mei de bedragen van de studiegelden voor het komende academiejaar vast te stellen. De VLIR neemt jaarlijks een initiatief tot voorbereiding van een adviestekst.

Overeenkomstig artikel 67 van het flexibiliseringsdecreet werden de bedragen van de studiegelden voor 2009-2010, uitgezonderd de bedragen voor beursstudenten, aangepast aan de evolutie van de gezondheidsindex, binnen de decretaal vastgelegde en geïndexeerde grenzen.

1.3.7 Studiegelden specifieke opleiding in de huisartsgeneeskunde

De opleiding huisartsgeneeskunde is sinds de bachelor-master hervorming een master-na-masteropleiding, waardoor m.b.t. de studiegelden andere decreetbepalingen gelden dan voor initiële masteropleidingen en hogere studiegelden gevraagd zouden kunnen worden. In afwachting van verdere maatregelen om de huisartsgeneeskunde aantrekkelijker te maken, is door de VLIR beslist om voor de academiejaren 2008-2009 en 2009-2010 het studiegeld niet te verhogen ten opzichte van het voorgaande jaar.

1.3.8 Personeelsstatistieken 2008

In oktober 2008 is het jaarlijkse overzicht 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' (telling 01-02-2008) verspreid. De universiteiten willen daarmee inzicht geven in de opbouw en de evolutie van hun personeelsbestand volgens categorie, wetenschappelijke discipline, geslacht, leeftijd, nationaliteit en anciënniteit.

De verzameling van de gegevens is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking tussen het VLIR-secretariaat en alle Vlaamse universiteiten, de dienst Statistiek van de Universiteit Hasselt en de volgende onderzoeksinstituten: het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO-Vlaanderen), het Instituut voor de aanmoediging van innovatie door Wetenschap & Technologie (IWT), het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en het Instituut voor Breedbandtechnologie (IBBT).

Het personeelsbestand aan de Vlaamse universiteiten is verder aangegroeid. Aan de zes Vlaamse universiteiten samen zijn op 1 februari 2008 19.272,0 voltijdse eenheden (vte's) of 23.852 personeelsleden tewerkgesteld, inclusief het onderzoeks- en technisch personeel van de onderzoeksinstituten FWO, IWT, VIB, IMEC, VITO en IBBT werkzaam aan de universiteiten. Dit is een stijging van 62% ten opzichte van 1992. In vergelijking met 2007 is er een toename van 6%. Dit kan zoals voorgaande jaren in grote mate worden verklaard door de sterk toegenomen onderzoeksfinanciering. Het onderzoeks- en technisch personeel van de onderzoeksinstituten opgenomen in de personeelsstatistieken bedraagt in 2008 in totaal 2.641,7 voltijdse eenheden (m.n. FWO (1.342 vte), IWT (780 vte), VIB (409,56 vte), IMEC (69,3 vte), VITO (1,75 vte), IBBT (39,1 vte)).

Bij het ZAP-kader is er een kleine stijging in vergelijking met de vorige jaren.

Het AAP daarentegen blijft verder lichtjes dalen.

Het ATPwu betaald met de werkingsuitkeringen blijft constant in 2008 ten opzichte van 1992.

Het personeel betaald met andere inkomsten (WP + ATPbwu) is bijna verdrievoudigd in de periode 1992-2008.

Het WP maakt momenteel 43,5% uit van het totale personeelsbestand aan de Vlaamse universiteiten,

¹ Decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, 30 april 2004

tegenover 18,4% in 1992. Ten opzichte van 2007 is het WP-bestand opnieuw gestegen met 8,5%.

Bijna 90% van het totale personeelsbestand heeft in 2008 de Belgische nationaliteit. Bij het wetenschappelijk personeel is ongeveer 22% van niet-Belgische nationaliteit. De meeste buitenlanders in deze categorie komen uit de buurlanden Nederland, Frankrijk en Duitsland en uit China, India en Rusland.

Het totaal aantal vrouwelijke personeelsleden aan de Vlaamse universiteiten bedraagt in 2008 46,9%. Bij het AAP is 51,9% vrouw, bijna 13% meer dan 15 jaar geleden. Bij de ZAP-leden vinden we 19,1% vrouwelijk personeel, 8,4% meer dan in 1992.

1.3.9 Vlaams Onderhandelingscomité

In het Vlaams Onderhandelingscomité (VOC) behandelen delegaties van de Vlaamse regering, van het personeel en van de instellingsbesturen alle nieuwe decreten, besluiten, personeelsregelgeving en CAO's voor het Hoger Onderwijs. Binnen de VOC-werkgroep van de VLIR vindt overleg plaats ter voorbereiding van de onderhandelingen in het VOC.

In 2008-2009 worden o.a. volgende onderhandelingen gevoerd:

- Voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XVIII

De onderhandelingen over dit voorontwerp van decreet werden in maart 2008 afgesloten met een protocol van algeheel akkoord. De delegatie van de besturen heeft wel enkele opmerkingen gemaakt o.a.:

- De besturen stellen voor om de eerste vier paragrafen van art. 159 van het universiteitsdecreet te schrappen. De afgelopen jaren heeft de overheid inspanningen gedaan om het aantal ZAP-leden te verhogen. Deze inspanningen zijn hard nodig omdat de verhouding tussen ZAP en het overige AP in deze periode ongunstig geëvolueerd zijn. Op dit ogenblik zijn er aan de Vlaamse universiteiten 3,74 wetenschappelijke medewerkers per ZAP-lid werkzaam. Het is moeilijk om de relevantie van de 70/30 norm nog in te zien op het ogenblik dat het ZAP slechts 21% uitmaakt van het academisch personeel. Het behoud van deze norm zou de uitbreiding van het ZAP-kader ernstig hypothekeren.
- De besturen betreuren dat de overheid vasthoudt aan de toevoeging van een tweede paragraaf aan art. 97, 1e lid van het universiteitsdecreet. In deze paragraaf worden de universiteiten verplicht de diensten gepresteerd in een andere universiteit of hogeschool in overweging te nemen bij het bepalen van de inschalingsanciënniteit. Deze bepaling werd tijdens de bespreking zowel door de besturen, als door twee van de drie vakorganisaties bestreden.

- Ontwerp van besluit houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 8 september 2000 betreffende de financiering van de Bijzondere onderzoeksfondsen aan de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap.

De onderhandelingen over dit ontwerp van besluit worden in oktober 2008 afgesloten met een protocol van algeheel akkoord.

- Voorontwerp van decreet betreffende de kwaliteit in het onderwijs

De onderhandelingen worden in januari 2009 afgesloten met een verdeeld akkoord.

- Voorontwerp van decreet betreffende het hoger beroepsonderwijs (later genoemd voorontwerp van decreet betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs)

De onderhandelingen worden in januari 2009 afgesloten met een algeheel niet-akkoord.

- *Voorontwerp van decreet over het onderwijs XIX*

De onderhandelingen worden in maart 2009 afgesloten met een verdeeld akkoord.

De besturen geven een protocol van akkoord met volgende bemerkingen:

- De besturen wijzen op het feit dat de bevoegdheden van de Raad voor examenbetwistingen worden uitgebreid en willen erop wijzen dat een verdere uitbreiding in de toekomst niet aangewezen noch gewenst is.
- De delegatie van de besturen kan niet akkoord gaan met de versie van artikel 124 (in artikel V.3 van de hernummerde versie) zoals het nu voorligt. Vooreerst breidt het artikel 124 de bevoegdheden uit ten aanzien van het bestaande Sectorcomité X, dat het beoogt te vervangen. Daarenboven veroorzaakt de lijst met het geheel aan inlichtingen, verslagen en bescheiden, die dan nog dikwijls redundant zijn, een overlast aan de instellingen die dit opgelegd krijgen waardoor de rationalisatie door decentralisatie van de onderhandelingen met de vakorganisaties, geheel verloren gaat.

1.3.10 **Vergelijkende studie over de verloning van het Zelfstandig Academisch Personeel aan de universiteiten in Vlaanderen**

In opdracht van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming en in naam van de VLIR wordt aan de Hay Group de opdracht gegeven om een vergelijkende studie te maken over de verloning van het ZAP aan de Vlaamse universiteiten.

De vergelijking wordt uitgevoerd voor een aantal wel omschreven ZAP-profielen, met name voor docent, hoofddocent, hoogleraar en gewoon hoogleraar.

In de studie wordt een vergelijking gemaakt van het totale remuneratiepakket (inclusief vaste benoeming en pensioen) met vergelijkbare functies naar inhoud en verantwoordelijkheden in de privésector in België.

Tevens wordt een vergelijking gemaakt van de evolutie van de barema's tussen 1993 en 2008 met de evolutie van de lonen in de privésector en de barema's in de overheidssector.

Tenslotte wordt een vergelijking van de verloning (vast salaris en extra's) gemaakt met vergelijkbare functies aan buitenlandse universiteiten op basis van een relatieve positionering ten opzichte van de privésector in elk van de betrokken landen. De internationale vergelijking omvat zes landen, met name Duitsland, Frankrijk, Nederland, VK, VSA en Zweden. Bij de internationale vergelijking worden de verschillen inzake omzetting van bruto naar netto meegenomen.

Uit de studie blijkt dat in vergelijking met de privésector in België alle ZAP-functies laag in de markt worden beloond. De samenstelling van het totale remuneratiepakket verschilt sterk van wat men op de referentiemarkt vindt. Het academische beloningsbeleid legt voornamelijk de accenten op de voordelen van vaste benoeming en uitgesteld loon (pensioen). Gemiddeld ligt het totale remuneratiepakket voor een docent en hoofddocent op 75% van de mediaan van vergelijkbare functies in de algemene markt. Voor hoogleraar is dat 69%, voor gewoon hoogleraar 73%. Bij de gewoon hoogleraar wordt het absolute plafond vrij snel bereikt. Het maximumloon voor gewoon hoogleraar bedraagt slechts 85% van de mediaanwaarde van de algemene markt en daalt tot ongeveer 60% voor de academische toppers.

Met betrekking tot de evolutie van de barema's in de afgelopen vijftien jaar zijn de barema's voor ZAP-functies nauwelijks aangepast, terwijl de algemene markt iets sneller stijgt dan de inflatie. Door de verhoging van het vakantiegeld en de eindejaarstoelage in de periode 2001-2003 echter zijn de ZAP-barema's in hun totaliteit wel sneller geëvolueerd dan de algemene markt. Bij de Vlaamse overheid werden tussentijdse aanpassingen doorgevoerd voor het middenkader (10%) en het topkader (15%), waardoor de verloning voor deze functies in de bestudeerde periode sterker gestegen is dan voor de ZAP-functies.

Uit de internationale vergelijking blijkt dat Vlaanderen zich inzake basissalaris in het midden van het peloton situeert. De relatieve verloning van haar academische functies in vergelijking met de lokale markt is vergelijkbaar met Nederland, Duitsland, VSA (met uitzondering van het profiel hoogleraar) en Zweden. Frankrijk positioneert zich relatief veel lager. In de VK is de remuneratiepraktijk voor academici veel competitiever en liggen de salarissen een stuk hoger. In de Angelsaksische landen is de mate van differentiatie binnen de academische verloning duidelijk groter.

In absolute bedragen en rekening houdend met de relatieve koopkracht kan het salarisbeleid voor het ZAP in Vlaanderen zich meten met de omringende landen. Het nominaal voordeel wordt echter volledig teniet gedaan door de hoge belastingdruk.

Het volledige rapport werd op 29 mei 2009 gepresenteerd aan het kabinet van de Minister van Onderwijs en Vorming.

1.3.11. Verdeling van financiering bij gezamenlijk georganiseerde opleidingen

Vanwege het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap ontvingen de universiteiten en hogescholen een oproep tot mededeling van alle gezamenlijk georganiseerde opleidingen en de daaraan gekoppelde verdeelsleutel qua financiering.

In de bestaande contracten die betrekking hebben op gezamenlijke diplomering werd meestal geen verdeelsleutel opgenomen, omdat de instellingen tot 2008 onderhevig waren aan een systeem van enveloppefinanciering.

Om een verdeelsleutel uit te werken, werd een interuniversitair overleg georganiseerd. Uitgangspunt was om een zo eenvoudig mogelijk financieringsmodel voor te stellen. Dit eenvormig model houdt (zowel voor sokkel als financieringspunten) een verdeling in volgens de onderwijsinbreng. Voorgesteld wordt om dit model enige tijd te laten proefdraaien. Indien noodzakelijk kan later worden nagegaan of er eventueel naar een minder forfaitaire kostenaanrekening moet worden gestreefd.

Het voorstel van verdeling van middelen bij gezamenlijk georganiseerde opleidingen wordt goedgekeurd door de Raad in juni 2009.

1.4. Onderzoek

1.4.1. Herziening van het BOF-besluit

In 2007 had de werkgroep Onderzoek een voorstel tot aanpassing van het besluit over de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF) uitgewerkt. In 2008 is de werkgroep Onderzoek hierover meermaals geconsulteerd door de betrokken kabinetten. Het BOF-besluit werd eind 2008² aangepast. De belangrijkste wijzigingen betreffen de inhoud en het gewicht van de BOF-parameters, de uitwerking van het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand – Sociale en Humane Wetenschappen (VABB-SHW) en de uitwerking van het tenure track stelsel.

1.4.2. Kwaliteitszorg Onderzoek Humane en Sociale Wetenschappen

De VLIR-subgroep Kwaliteitszorg Onderzoek Humane en Sociale Wetenschappen (afgekort Kwaliteitszorg Onderzoek) heeft in 2008 uitvoerige besprekingen gevoerd inzake het meten van de kwaliteit van de onderzoeksoutput in humane en sociale wetenschappen. Meer concreet werd de ontwikkeling, dekkingsgraad en inhoud van het Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand – Sociale en Humane Wetenschappen (VABB-SHW) besproken.

In het besluit van 12 december 2008 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap is het kader van het VABB-SHW vastgelegd, mede op basis van de in de VLIR-subgroep Kwaliteitszorg Onderzoek gevoerde besprekingen en de daarbij gedane voorstellen. De VLIR-subgroep Kwaliteitszorg Onderzoek kan zich dan ook volledig vinden in het gewijzigde besluit: er wordt rekening gehouden met de specifieke situatie van de humane en sociale wetenschappen en tegelijkertijd bestaat er nog voldoende ruimte om in te spelen op de particulariteit van bepaalde (sub)disciplines.

In het besluit van 12 december 2008 (art. 2) werden verscheidene basiselementen vastgelegd met betrekking tot het VABB-SHW en het Gezaghebbend Panel dat de inhoud van het VABB-SHW zal bepalen. Ook de subgroep Kwaliteitszorg Onderzoek heeft, ter afsluiting van haar werkzaamheden, in een nota nog een aantal aandachtspunten geformuleerd voor het Gezaghebbend Panel.

De voordrachten voor het Gezaghebbend Panel zijn gebeurd in overleg met alle associatiebesturen. De Vlaamse Regering stelde op 24 april 2009 de 18 effectieve leden van het Gezaghebbend Panel aan, alsook 19 plaatsvervangende leden.

1.4.3. Actieplan TTO Flanders

De Vlaamse universitaire interfacediensten wensen hun bestaande samenwerking verder te formaliseren en uit te diepen. Zij hebben hiertoe in 2008 een actieplan opgesteld waarin ze een reeks initiatieven uitwerken die in de volgende jaren ontplooid kunnen worden. Voorbeelden hiervan zijn:

- gezamenlijke portaalsite
- gezamenlijke thematische partnering events
- Vlaamse vertegenwoordiging op innovatie-fora
- optimalisatie van tech transferopleidingen
- Code of conduct m.b.t. samenwerking met industrie
- TTO Flanders als permanente VLIR-subgroep

² het besluit van 12 december 2008 houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 september 2000 betreffende de financiering van de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

- ontwikkeling van promotiemateriaal
- verbetering van totstandkomingstraject van SBO-projecten
- valorisatie-aanpak naar hogescholen
- gezamenlijk VIN-project
- stimulering van gezamenlijke oprichting van spin-offs.

De VLIR heeft dit werkplan met betrekking tot de gezamenlijke activiteiten van de Vlaamse universitaire interfacediensten goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 25 november 2008. Nadien werd dit actieplan aan minister Ceysens bezorgd.

1.4.4 **Interdisciplinair onderzoek in Vlaanderen**

Gezien het toenemende belang van interdisciplinair onderzoek en de expliciete vraag van onderzoekers en beleidsmakers naar meer interdisciplinariteit, is de VLIR vragende partij voor een verhoging van de FWO-financiering voor projecten en van de BOF-financiering, om op deze manier het interdisciplinair onderzoek te bevorderen. De nota “Interdisciplinair Onderzoek in Vlaanderen” werd bezorgd aan de betrokken ministers van Wetenschap & Innovatie en Onderwijs, de VRWB en het FWO.

1.4.5 **Oprichting Cobira vzw**

Om de belangen van wetenschappelijke bibliotheken op federaal niveau beter te kunnen behartigen, hebben de Belgische universitaire bibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek zich verenigd in de vzw Cobira. De oprichting van deze juridische entiteit gebeurde in overleg met VLIR en CIUF, en zal jaarlijks aan hen rapporteren.

1.4.6 **Fractionele verdeling van doctoraatsdiploma's**

In het BOF-besluit wordt gesteld dat indien twee of meer Vlaamse universiteiten een reële bijdrage leveren in de wetenschappelijke begeleiding en materiële ondersteuning van de voorbereiding van een proefschrift met het oog op het behalen van een diploma van doctor, de betrokken universiteiten een overeenkomst dienen te sluiten voor de fractionele aanrekening van het diploma met het oog op de bepaling van het procentueel aandeel van de universiteit in de doctoraatsdiploma's.

Op basis van overleg binnen de werkgroep Onderzoek, heeft de VLIR een model uitgewerkt voor de fractionele verdeling van doctoraten in samenwerking tussen twee associaties, met aflevering van het doctoraatsdiploma door één universiteit.

1.4.7 **Nieuwe ad-hoc VLIR-subgroep “intermediaire organisatie voor onderzoeksprojecten van universiteiten op persoonsgegevens”**

De commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) heeft aan de VLIR gevraagd een interuniversitaire intermediaire organisatie op te richten om de datakoppeling uit te voeren voor onderzoeksprojecten van universiteiten op persoonsgegevens. Door te werken met een intermediaire organisatie wordt vermeden dat onderzoekers over meer persoonsgegevens zouden beschikken dan strikt noodzakelijk is en de verkregen informatie terug in verband zouden kunnen brengen met identificeerbare personen.

Om de problematiek rond het gebruik van persoonsgegevens in onderzoek uit te klaren, heeft de VLIR een tijdelijke subgroep opgericht. Deze zal nagaan hoe groot de noden van universitaire onderzoekers voor het gebruik van persoonsgegevens zijn, de werksценario's bekijken (oprichting van een nieuwe

organisatie door de Vlaamse universiteiten, uitbesteding aan een bestaande organisatie, samenwerking met Franstalige universiteiten en / of andere organisaties) en een kostenraming van deze scenario's opstellen. De VLIR-subgroep heeft overleg opgestart met CIUF/CRef, Federaal Wetenschapsbeleid en de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid, aangezien het een federale materie betreft.

1.4.8 **Budgetverhoging voor contractueel onderzoek van de FOD Volksgezondheid**

In juni 2006 heeft de VLIR gepleit om in 2009 voor Contractueel Onderzoek van de FOD Volksgezondheid inzake voedselveiligheid, sanitair beleid en dierenwelzijn een budgetverhoging toe te kennen. Als gevolg hiervan heeft minister Onkelinx eind 2008 meegedeeld dat de subsidies voor wetenschappelijk onderzoek in de desbetreffende materies in 2009 worden opgetrokken tot 6.137.000 euro.

1.4.9 **Leerstoelen Van Dijck, Brueghel en Rubens 2009**

Zoals overeengekomen met de Vlaamse Gemeenschap, neemt de VLIR de organisatie m.b.t. de leerstoelen van de Vlaamse Gemeenschap op zich.

De volgende professoren werden uitgenodigd om in 2009 een van deze leerstoelen te bekleden:

- Prof. Hilde Symoens (gewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent, vakgroep Nieuwe Geschiedenis) voor de Antoon Van Dyck-leerstoel aan de University of California te Los Angeles (UCLA) tijdens het lente-semester van 2009
- Prof. Lars Bernaerts (UGent, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte) voor de Brueghel-leerstoel aan de University of Pennsylvania in 2009
- Prof. Jeffrey Tyssens (Vrije Universiteit Brussel, Departement Geschiedenis) voor de Pieter Paul Rubens-leerstoel aan de University of California at Berkeley (UCB) in 2009

1.5 Onderwijsbeleid

1.5.1 Bologna 2009

Op 28 en 29 april 2009 vond de Ministeriële Conferentie van het Bologna Proces plaats in België, Nederland en Luxemburg. Tijdens deze bijeenkomsten maakten de Europese onderwijsministers de balans op van het Bologna proces tot 2010 en legden ze de prioriteiten vast voor de Europese hogeronderwijsruimte tot 2020. Het communiqué “Het Bologna proces 2020 – de Europese hogeronderwijsruimte in de komende tien jaar” legt nadruk op de sociale dimensie, levenslang leren, *evidence-based policy making* aan de hand van een systematische gegevensverzameling, het versterken van mobiliteit, de onlosmakelijke band tussen onderwijs en onderzoek, internationale openheid.

VLIR en VLHORA realiseerden, met de steun van het ministerie van Onderwijs en Vorming, een speciale Delta-uitgave rond de Bolognaconferentie van 2009. Deze publicatie, die in september 2009 verschijnt, bundelt evaluaties en analyses van het Bologna proces, en reacties op de conferentie en het communiqué door Europese en Vlaamse actoren.

1.5.2 Rationalisatie

Het nieuwe financieringsdecreet³, dat in maart 2008 finaal werd goedgekeurd, veronderstelt een zinvolle en rationele organisatie van het hogeronderwijslandschap. De rationalisatiecommissie Soete werd begin 2007 belast met de opdracht om objectiveerbare elementen en meetbare criteria uit te tekenen aan de hand waarvan het onderwijslandschap en het aanbod van opleidingen geoptimaliseerd en gerationaliseerd kan worden. In februari 2008 publiceerde de commissie haar eerste rapport.

Het rapport werd onderwerp van bespreking binnen de VLIR-werkgroep Onderwijs. Centrale vraag is hoe de rationalisatiedoelstellingen geoperationaliseerd dienen te worden, instellings- en associatieoverschrijdend. Ten gevolge van het rapport van de rationalisatiecommissie en op vraag van de minister van Onderwijs, engageerden de universiteiten zich tot een tijdelijke programmastop, waarbij geen aanvragen meer worden ingediend voor nieuwe opleidingen.

Zoals vermeld in het financieringsdecreet, kregen de hogeronderwijsinstellingen tot 30 juni 2009 de tijd om hun rationalisatieplannen in te dienen bij het ministerie van Onderwijs. Ten gevolge van OD XIX werd hieraan ook de mogelijkheid tot uitbreiding van de studieomvang van sommige masteropleidingen gekoppeld. Gezien de instellingen per studiegebied of cluster van studiegebieden een gezamenlijk rationalisatieplan dienden in te dienen, heeft de VLIR een deel van de coördinatie van deze plannen op zich genomen.

1.5.3 Advies bij ontwerp Basisdecreet

Om duidelijkheid te scheppen in de veelheid aan decreten die de ontwikkelingen in het hoger onderwijs met zich hebben meegebracht, heeft de Vlaamse overheid gewerkt aan een basisdecreet, dat de voorgaande decreten dient te overkoepelen. Na een uitgebreide verkenningsfase, onder meer binnen de VLOR-werkgroep Basisdecreet, werd de werktekst van het decreet in juli 2008 aan verschillende stakeholders bezorgd, voor een informele adviesronde.

In september 2008 formuleerde de VLIR een eerste advies bij de werktekst Basisdecreet Hoger Onderwijs. Gezien de verscheidenheid aan thema's die in het Basisdecreet aan bod komt, kwam dit advies tot stand met inbreng uit verschillende werkgroepen:

³ Decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen, 14 maart 2008

- de werkgroep Kwaliteitszorg en Accreditatie en de overkoepelende werkgroep NAS
- de werkgroep Lerarenopleiding
- de werkgroep Onderzoek en subwerkgroep Interfacediensten

Naast een groot aantal artikelsgewijze opmerkingen, formuleert de VLIR een aantal fundamentele bedenkingen bij het ontwerp basisdecreet. De compatibiliteit van het basisdecreet met andere decreten en de nood aan afstemming van definities en begrippen zijn voornamelijk aandachtspunten; verder uit de VLIR zijn bezorgdheid over een aantal fundamentele kwesties die nog onaangeroerd bleven. In een brief aan de minister van Onderwijs hebben de universiteiten aangegeven eerder vragende partij te zijn voor deeldecree ten voor verschillende thematieken, dan voor het voorliggende basisdecreet.

Het basisdecreet zal niet meer gedurende de lopende legislatuur afgerond worden.

1.5.4 Evaluatie flexibiliseringsdecreet

In het flexibiliseringsdecreet is voorzien dat de implementatie ervan geëvalueerd zou worden. Om deze evaluatie voor te bereiden, riepen VLIR en VLHORA een tijdelijke werkgroep Flexibilisering samen, bestaande uit vertegenwoordigers van de werkgroepen Onderwijs van VLIR en VLHORA, de VLIR-subcommissie Implementatie Flexibiliseringsdecreet en de VLIR-werkgroep Studieloopbaanbegeleiding. Deze groep vergaderde in 2008 een aantal keer om te overleggen over de opdrachtbepaling, de werkwijzen af te stemmen en bestaande knelpunten m.b.t. flexibilisering te bespreken.

Op basis van een format dat door het departement Onderwijs en Vorming werd aangeleverd, maakten de hogeronderwijsinstellingen een zelfevaluatie rapport m.b.t. de EVC- en EVK-procedures.

Een werkgroep waarin VLIR, VLHORA en de associaties vertegenwoordigd zijn, voert overleg met de overheid over de resultaten van de evaluatie. Een gedragen rapport wordt verwacht tegen het einde van het kalenderjaar 2009.

1.5.5 Advies bij het voorontwerp van decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur

Eind 2008 formuleerden VLIR en VLHORA een advies bij het ontwerp van decreet betreffende de kwalificatiestructuur. De Vlaamse kwalificatiestructuur is een overkoepelend raamwerk, waarbinnen kwalificaties systematisch geordend worden op basis van een eenduidige beschrijving van competenties die ermee verbonden zijn. De kwalificatiestructuur moet de valorisatie van competenties op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en andere maatschappelijke organisaties mogelijk maken en zodoende levenslang leren stimuleren. Ook om internationale vergelijkbaarheid te garanderen is een goed uitgebouwd Vlaams kwalificatiekader onmisbaar.

In hun advies signaleerden VLIR en VLHORA een aantal knelpunten en discussiepunten met betrekking tot het voorontwerp van decreet en de definities en procedures die erin gehanteerd worden.

Het decreet betreffende de kwalificatiestructuur werd finaal goedgekeurd op 30 april 2009.

1.5.6 Learning outcomes

Voor de invulling van de Vlaamse kwalificatiestructuur, dienen de hogeronderwijsinstellingen gezamenlijk de domeinspecifieke leerresultaten van de opleidingen in het hoger onderwijs te beschrijven. Deze *learning outcomes* dienen daarna gevalideerd te worden door NVAO en hebben een internationale *benchmark* nodig.

Binnen VLIR en VLHORA werd overleg opgestart over de wijze waarop dit zal aangepakt worden. Om de einddoelen van de academisering en de learning outcomes van de academiserende en belerende academische opleidingen vast te leggen, stelden VLIR en VLHORA in samenspraak met de associatievoorzitters een werkgroep samen, bestaande uit twee vertegenwoordigers per associatie, enkele experts inzake learning outcomes, een vertegenwoordiger van VVS, een vertegenwoordiger van de administratie Hoger Onderwijs en waarnemers van de NVAO.

Deze stuurgroep heeft de principes bepaald en verwoord op basis waarvan een handleiding kan opgemaakt worden. De stuurgroep zal deze in één of meerdere pilootprojecten nog verder verfijnen.

1.5.7 Advies bij voorontwerp van wet rond toegang buitenlandse studenten

Vanuit de federale overheid werden de gemeenschappen betrokken bij de besprekingen van een ontwerp van wetwijziging omtrent de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en verwijdering van vreemdelingen⁴. De wetwijziging beoogt onder meer de implementatie van de Europese Richtlijn 114 rond de toegang en het verblijf van buitenlandse studenten in de Belgische Vreemdelingenwetgeving.

VLIR en VLHORA formuleerden een gezamenlijk advies bij het wetsontwerp.

1.5.8 Advies bij OD XIX

In december 2008 werd het voorontwerp van Onderwijsdecreet XIX een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het decreet omvat een aantal specifieke bepalingen m.b.t. hoger onderwijs, die een grote invloed hebben op de werking van de VLIR en de universiteiten.

Belangrijk thema voor de VLIR, is de samensmelting van VLIR en VLHORA in de nieuwe koepelorganisatie VLUHR, waarvoor de bevoegdheden en de werking dienen uitgetekend te worden. Verder zijn de regelingen inzake visitatie en accreditatie en de procedures m.b.t. de aanpassing van de studieomvang van opleidingen die in het decreet beschreven worden, van groot belang voor de universiteiten. Binnen de VLIR werden deze thema's dan ook zeer grondig bestudeerd. De VLIR leverde een bijdrage aan het officiële VLOR-advies bij dit ontwerpdecreet, maar formuleerde, omwille van de grote betrokkenheid bij dit decreet, ook nog zelfstandig een reactie, in samenwerking met VLHORA.

Het Onderwijsdecreet XIX werd door het Vlaamse parlement finaal goedgekeurd op 8 mei 2009.

1.5.9 Problematiek m.b.t. het volgen van keuze-opleidingsonderdelen aan een andere instelling

Een interuniversitaire overeenkomst uit 2005 regelt het volgen van opleidingsonderdelen behorend tot het opleidingsaanbod van een andere universiteit, in het kader van het keuzepakket van de opleiding aan de universiteit waar de student is ingeschreven. In deze overeenkomst wordt echter niet voorzien hoe de student geregistreerd wordt in de ontvangende instelling en wie het creditbewijs voor het opleidingsonderdeel uitreikt: de zendende of de ontvangende instelling. Van belang is dat het creditbewijs niet twee keer "aangerekend" wordt in het leerkrediet van de student.

De werkgroep Onderwijs heeft deze problematiek en besproken, en geeft de voorkeur aan de zendende universiteit voor het uitreiken van creditbewijzen. De interuniversitaire overeenkomst dient in deze zin aangepast te worden en op VLIR-niveau moeten afspraken gemaakt worden om dit principe in praktijk om te zetten.

⁴ voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (art. 78 van de Grondwet)

1.5.10 Titels ter specificatie

In het structuurdecreet werd de mogelijkheid voorzien om na gezamenlijk advies van VLIR, VLHORA en VVS titels ter specificatie in te voeren. In het voorjaar van 2009 werd een VLIR-advies bekrachtigd, compleet met een exhaustieve lijst van opleidingen. Dit advies werd aan VLHORA en VVS overgemaakt, met het oog op overleg om tot een gezamenlijk standpunt te komen.

1.5.11 Open Universiteit

De Open Universiteit biedt haar diensten in Vlaanderen aan, ingebed in het netwerk van studiecentra die gelieerd zijn aan de Vlaamse universiteiten. De samenwerking tussen de Vlaamse universiteiten en de Open Universiteit loopt goed, en de instellingen startten een initiatief om te onderzoeken of deze samenwerking verruimd zou kunnen worden, mogelijk in de richting van een *blended learning*, wat voornamelijk voor werkstudenten interessant zou kunnen zijn. De mogelijkheden hiertoe worden onderzocht door een werkgroep die hiertoe werd opgericht.

1.5.12 Project “Studiekeuze en meerdimensionale ranking”

Eind 2007 werd het project “Studiekeuze en meerdimensionale ranking” afgerond. Dit éénjarige pilootproject in Vlaanderen, had als doel de rankingmethodologie die werd uitgewerkt door het Duitse Centrum für Hochschulenentwicklung (CHE) te testen en evalueren in de Vlaamse context. In de verdere ontwikkeling van een eengemaakte Europese hogeronderwijsruimte, groeit de nood aan een internationaal geïmplementeerd studiekeuze-informatiemodel. Bijzonder is dat de CHE-methodologie, in tegenstelling tot andere rankingsystemen, geen rangschikking maakt van instellingen maar van opleiding, waarbij disciplines met elkaar vergeleken worden op basis van multidimensionale factoren.

Als koepelorganisatie was de VLIR betrokken bij dit pilootproject om de werkzaamheden te faciliteren en als klankbord te fungeren. Vanuit deze rol heeft de VLIR, samen met VLHORA, een evaluatieverslag opgemaakt, gebaseerd op de ervaringen van de deelnemers aan de pilot, als aanvulling bij de evaluatie door de projectleiders. Uit de evaluatie blijkt dat alle deelnemers aan de Vlaamse pilot het concept onderschrijven van de ontwikkeling van een instrument waarbij de studenten op basis van bepaalde criteria op een weloverwogen wijze hun studiekeuze kunnen bepalen. Om het instrument daadwerkelijk in Vlaanderen te kunnen inzetten, moet wel nog aan een aantal voorwaarden worden voldaan. De aandachtspunten liggen volgens VLIR en VLHORA onder meer bij de vertaalslag van de vragenlijsten naar de Vlaamse context en de definiëring van de indicatoren; de clustering van de opleidingen; de uitvoering en verwerking van de surveys; de validiteit van de meting van indicatoren. Een instap van Vlaanderen in het Duitse rankingsysteem is voor de Vlaamse deelnemers aan het pilootproject niet aan de orde.

1.5.13 Project Arts-specialisten

Sinds 2005 werkt de VLIR-commissie “opleiding arts-specialist” aan de herstructurering van de voortgezette opleidingen tot arts-specialist en de omvorming ervan naar één onderwijskundig. Met de internationaal steeds hogere eisen met betrekking tot kwaliteitsnormen en transparantie, groeide de nood aan een formeel kader voor de specialistenopleiding in Vlaanderen; accreditatie en de vergelijking van de Vlaamse opleiding met andere opleidingen in een internationaal beoordelingskader zou anders onmogelijk zijn.

Het project verliep in fasen: eerst werden per specialisme de competenties geformuleerd die de arts-specialist aan het einde van zijn vorming dient te beheersen (2006-2007). Vervolgens werd de

vertaalslag gemaakt van de eindtermen per specialisme naar curriculumopbouw en programma (2007-2008).

De laatste fase van het project werd ingezet in 2008: in maart 2008 dienden de instellingen het aanvraagdossier voor een nieuwe opleiding in bij de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs. Op 30 mei 2008 sprak de Erkenningscommissie een positief advies uit over de opleiding Master in de Specialistische Geneeskunde voor de 4 universiteiten. Aansluitend werden in juni 2008 de dossiers aan de NVAO bezorgd voor de procedure van de Toets Nieuwe Opleiding.

Op basis van de opmerkingen van de NVAO, werkte de commissie “opleiding arts-specialist” eind 2008 een aangepast aanvraagdossier uit. Het bezoek van de NVAO-commissie Toets Nieuwe Opleiding vond plaats in april 2009. Aan het eind van het academiejaar ontvingen de betrokken instellingen het positieve advies van deze commissie. Na een positieve beslissing van de Vlaamse Regering, kunnen de opleidingen starten in het academiejaar 2009-2010.

1.5.14 Lerarenopleiding

Bekwaamheidsbewijzen secundair onderwijs

Het systeem van bekwaamheidsbewijzen voor leraren in het secundair onderwijs werd niet meer aangepast aan de nieuwe opleidingscontext die gecreëerd werd door de opeenvolgende decreten in het hoger onderwijs. Om een antwoord te bieden op de vraag of het onderscheid tussen een vereist en een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs in het secundair onderwijs behouden moet worden, heeft de VLIR-werkgroep Lerarenopleiding een advies geformuleerd rond de thematiek van de bekwaamheidsbewijzen, dat door de VLIR in oktober 2008 werd uitgebracht.

Met dit advies pleit de VLIR voor een soepele invulling van de bekwaamheidsbewijzen. De onderwijsbevoegdheid vanaf de derde graad dient exclusief voorbehouden te blijven voor de masterdiploma's; betreffende de vakinhoudelijke bekwaamheid adviseert de VLIR meer beslissingskracht te geven aan de schooldirecteur, die zijn/haar beoordeling kan baseren op het diploma, het diplomasupplement, bewijzen van EVC,... van de kandidaat-leraren.

De lerarenopleiding in de Vlaamse kwalificatiestructuur

Nadat de VLIR vernam dat de overheid plande de Specifieke Lerarenopleiding (SLO) in te schalen in de Vlaamse Kwalificatiestructuur, heeft de VLIR in een schrijven aan de minister laten weten dat de universiteiten geen voorstander zijn van een inschaling van de SLO in niveau 6.

Naar aanleiding van dit probleem, dat inherent is aan het bestaande kader, denkt de VLIR alternatieve pistes uit voor de toekomst van de SLO. In het memorandum aan de nieuwe regering haalt de VLIR de huidige organisatie van de lerarenopleiding als pijnpunt aan.

In een werkgroep op het kruispunt van de werkgroep Onderwijs en de werkgroep Lerarenopleiding, zal de band tussen academische lerarenopleiding en de studieduur van de masteropleidingen bestudeerd worden.

1.5.15 Sociale voorzieningen voor studenten

Basisfinanciering van de sociale voorzieningen voor studenten

De overheid heeft aangekondigd aan een nieuw financieringsplan te werken voor de sociale voorzieningen voor studenten, daar deze niet werden opgenomen in het bestaande financieringsdecreet. Als input voor de besprekingen hierrond, heeft de VLIR-werkgroep Sociale

Voorzieningen proactief een principetekst opgesteld en bezorgd aan de minister. Hierin stelt de VLIR een methodiek voor voor de verdeling en besteding van financiële middelen voor studentenvoorzieningen.

De principetekst van de VLIR gaat uit van de volgende uitgangspunten:

- a. Basisfinanciering per student
- b. Vrijwaring van continuïteit
- c. Autonomie en verantwoordelijkheid
- d. Recht op toegang tot de studentenvoorzieningen
- e. Aanpassingen aan financiering voor doelgroepenbeleid
- f. Indexeringsmethode: personeelslast versus werkingsmiddelen
- g. Vraag naar eigen investeringskredieten
- h. Studententelling

Privacy

Vanuit VLHORA is het voorstel gekomen om een akkoord te maken voor de gehele hogeronderwijssector m.b.t. de privacy van studenten en het omgaan met persoonsgegevens in het hoger onderwijs. De VLIR heeft zich bij dit initiatief aangesloten. Een gezamenlijke VLIR-VLHORA-werkgroep rond dit thema is opgericht. De Privacycommissie maakt werk van een inventaris van praktijken en wensen in verband met studentengegevens, ter voorbereiding van een sectoraal akkoord.

1.5.1.6 Erkenning van buitenlandse artsdiploma's

De Interuniversitaire Commissie Gelijkwaardigheid Diploma Arts behandelt de aanvraagdossiers betreffende de volledige gelijkwaardigheid met het Vlaamse diploma van arts op vraag van het NARIC⁵. Wie op basis van een buitenlands diploma arts (niet EU) niet in aanmerking komt voor een volledige gelijkwaardigheidserkenning bij het Ministerie van Onderwijs van de Vlaamse gemeenschap, kan zich bij de VLIR inschrijven voor het interuniversitair examen gedeeltelijke gelijkwaardigheid diploma arts. De VLIR organiseert dit examen twee keer per jaar. Het bestaat uit een schriftelijk multiple choice examen en een mondelinge proef.

De commissie heeft in 2008, in overleg met NARIC, 82 adviesaanvragen voor volledige gelijkwaardigheid van een buitenlands artsdiploma behandeld. Van deze aanvragen kregen er 25 een positief advies, 45 een negatief advies en werden er 12 in beraad gehouden tot er bijkomende informatie wordt ontvangen.

Voor personen met een buitenlands (niet EU) diploma, die niet in aanmerking kwamen voor een volledige gelijkwaardigheid met het Vlaamse diploma arts, werd het interuniversitair examen gedeeltelijke gelijkwaardigheid georganiseerd. Hieraan namen 18 kandidaten deel; 11 van deze kandidaten kregen vervolgens een advies dat hen toelaat in de studie geneeskunde in te stromen op masterniveau.

5 National Academic (& Professional) Recognition and Information Centre

1.6 Kwaliteitszorg

1.6.1 Vernieuwing visitatie-accreditatiestelsel

Reactie op Nederlandse notitie

Naar aanleiding van het debat dat in Nederland gaande is over de vernieuwing van het visitatie-accreditatiestelsel, werd de uitwerking van een nieuw stelsel ook bij de VLIR een belangrijk onderwerp van bespreking. Eind 2007 werd de VLIR door het kabinet van de minister van Onderwijs gevraagd te reageren op de Nederlandse notitie “Toezicht op maat: vernieuwing van accreditatie in het Hoger Onderwijs”. In deze notitie wordt een systeem voorgesteld van instellingsaccreditatie d.m.v. een periodieke audit over een aantal opleidingsoverstijgende managementaspecten, in combinatie met een beperktere opleidingsevaluatie. Uitgangspunt van het nieuwe systeem is het stimuleren van een sterke kwaliteitscultuur binnen de instellingen.

In zijn reactie heeft de VLIR aangegeven zich te kunnen vinden in de algemene uitgangspunten van het voorgestelde systeem, maar daarbij een aantal kritische bemerkingen gemaakt over de concrete vormgeving ervan in de notitie. De VLIR maakte deze opmerkingen vanuit de specifieke Vlaamse context, waaraan de notitie nog onvoldoende leek aangepast te zijn.

Pilots

Om de door haar uitgewerkte beoordelingskaders en bijbehorende procedures van het voorgestelde nieuwe visitatiestelsel aan de praktijk te toetsen, voerde de NVAO in 2008 pilootprojecten uit in enkele instellingen. De kaders en procedures van zowel de instellingsaudit als de beperkte opleidingsbeoordeling zouden daarin op hun deugdelijkheid worden getest. Op vraag van NVAO aan de koepels, namen ook enkele Vlaamse instellingen deel aan de pilootstudie; vanuit de VLIR was dit de Universiteit Gent. De Cel kwaliteitszorg van de VLIR verzorgde de organisatie van de pilot ‘beperkte opleidingsbeoordeling’ en nam als waarnemer deel aan de instellingsaudit. Met de deelname van een Vlaamse universiteit en de Cel Kwaliteitszorg aan de pilots, wilde de VLIR de kans grijpen om het nieuwe systeem van nabij te leren kennen, op te volgen en ook zelf te evalueren, rekening houdend met de specifieke Vlaamse context.

Werkgroep NAS en standpunt over een vernieuwde externe kwaliteitszorgsystematiek

Vanuit de behoefte aan betrokkenheid bij de ontwikkeling en grondige hertekening van het visitatiestelsel, hebben VLIR en VLHORA een gezamenlijke werkgroep in het leven geroepen. In de werkgroep Nieuw Accreditatiestelsel (NAS) volgen onderwijs- en kwaliteitszorgverantwoordelijken van universiteiten en hogescholen de ontwikkelingen m.b.t. het nieuwe systeem nauwlettend op. Naast de kritische bespreking en opvolging van de Nederlandse conceptkaders, volgt de werkgroep ook de voorbereiding en uitvoering van de pilots op de voet, ten behoeve van een onafhankelijke Vlaamse beoordeling van het systeem. De finaliteit van deze werkgroep lag in het voorbereiden van een gemeenschappelijk VLIR VLHORA standpunt omtrent een nieuwe visitatie-accreditatiesystematiek voor Vlaanderen na 2012.

Steunend op de input vanuit de werkgroep NAS, stelde een gemengde VLIR/VLHORA redactiegroep een concept van gezamenlijk standpunt over een vernieuwde externe kwaliteitszorgsystematiek op, dat mits een aantal aanpassingen werd goedgekeurd door de VLIR tijdens zijn raadsvergadering van 21 april 2009.

1.6.2 ENQA peer review

Als evaluatieorgaan voor het onderwijs van de Vlaamse Universiteiten, is de Cel kwaliteitszorg van de VLIR lid van de European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), de overkoepelende organisatie van Europese Kwaliteitszorgagentschappen. Dit lidmaatschap impliceert een vijfjaarlijkse beoordeling van hun werking, op basis van een peer review systeem. Doel van de review is na te gaan of de Cel kwaliteitszorg van de VLIR als kwaliteitszorgagentschap beantwoordt

aan de “Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area”. Met de hernieuwing van het ENQA lidmaatschap en de daarmee gepaard gaande inclusie in het European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) zal ook de Europese legitimiteit van de Cel kwaliteitszorg van de VLIR worden verzekerd.

De Cel Kwaliteitszorg van de VLIR startte in juni 2007 met de concrete voorbereidingen van de evaluatie, waaronder het schrijven van het zelfevaluatie-rapport. Dit zelfevaluatie-rapport, dat de werking en de procedures van de Cel Kwaliteitszorg beschrijft, werd door de VLIR-Raad goedgekeurd in oktober 2008.

De doorlichting van de Cel Kwaliteitszorg vond begin februari 2009 plaats met een site visit van een internationaal panel onder de leiding van Prof. dr. Marcel Crochet, voormalig rector van de UCL en adviseur van de minister van Hoger Onderwijs van de Franse Gemeenschap in België. De andere panelleden waren Lee Harvey (gastprofessor Copenhagen Business School, voormalig directeur van het 'Centre for Research and Evaluation Sheffield Hallam University', Verenigd Koninkrijk), Herman Du Toit (project manager Quality Promotion and Capacity Development: Higher Education Quality Committee, Zuid Afrika), Andree Sursock (secretaris-generaal European University Association, België), Mia Douterlungne (administrateur-generaal Vlaamse Onderwijsraad, België) en Gertie De Fraeye (voormalig voorzitter Vlaamse Vereniging van Studenten, België).

In mei 2009 kreeg de Cel het definitieve rapport van het panel toegestuurd. De Cel Kwaliteitszorg ontving op nagenoeg alle kwaliteitszorgnormen de hoogste score ('fully complies') van het panel. Dit uitgesproken positieve doorlichtingsrapport bevestigt het professionele karakter van de Cel en verzekert meteen haar Europese legitimiteit. Het panel formuleert in zijn rapport ook enkele nuttige aanbevelingen die betrekking hebben op de werking van het visitatie-accreditatiestelsel en van de Cel zelf. Het erkent evenwel dat de beslissingsbevoegdheid daarvoor niet – of niet uitsluitend – bij de Cel ligt. Zo dringt het panel erop aan om de duurtijd van het visitatie-accreditatieproces in te korten, het aantal beoordelingscriteria en aandachtspunten te reduceren, en de positie van de master-na-masteropleidingen te verduidelijken. De Cel zelf wordt gevraagd om haar eigen opdrachtverklaring verder uit te werken, haar operationele onafhankelijkheid te versterken, de visitatierapporten voor een breder publiek nog 'leesbaarder' te maken en een analyse uit te voeren van de informatie die de visitatierapporten opleveren. Ze is meteen aan de slag gegaan om die punten uit te werken

De Cel heeft de doorlichting aangegrepen om haar lidmaatschap van ENQA, het netwerk van Europese kwaliteitszorgagentschappen, te vernieuwen en een aanvraag te doen om opgenomen te worden in het onafhankelijke Europese register van kwaliteitszorgagentschappen, het European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR). Op 7 september 2009 besliste de Board van ENQA om het lidmaatschap van de Cel te hernieuwen voor een periode van vijf jaar. De beslissing van EQAR wordt begin oktober 2009 verwacht.

1.6.3 Oprichting Vlaams-Nederlands bestuurlijk overleg

Om de communicatielijnen tussen key-actoren i.v.m. kwaliteitszorg en accreditatie te verbeteren en zodoende misverstanden te vermijden, hebben VLIR en VLHORA in overleg met de NVAO het initiatief genomen tot oprichting van een Vlaams-Nederlands Overlegorgaan Kwaliteitszorg en Accreditatie (VNO-KZA). Dit overlegorgaan dient soepele besluitvorming te faciliteren via rechtstreeks overleg en informatiedoorstroming tussen alle betrokken actoren die rechtstreeks belast zijn met opdrachten rond kwaliteitszorg en/of die in dit verband bestuursverantwoordelijkheid dragen: VLIR, VLHORA, het kabinet van de Vlaamse minister van Onderwijs, de Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (AHOWO), de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en, als waarnemer, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Nederland (OCW). Het overlegorgaan zal drie à vier keer per jaar vergaderen.

1.6.4 Evaluatie Universiteit Luxemburg

In de lente van 2007 werd de Cel Kwaliteitszorg van de VLIR door de Luxemburgse overheid aangezocht om mee te werken aan de ontwikkeling van een externe evaluatiesystematiek voor de recent opgerichte Universiteit van Luxemburg. Daaropvolgend ondersteunden in 2008 verschillende stafmedewerkers van de Cel kwaliteitszorg van de VLIR de operationele uitwerking van deze evaluatie. Verschillende eenheden van de Luxemburgse universiteit werden daarbij hetzij op onderzoeks- hetzij op onderwijskwaliteit geëvalueerd door verschillende internationale expertenpanels. Daarnaast werd ook de organisatie- en managementsstructuur van de Universiteit doorgelicht door een overkoepelende commissie. Het rapport van deze evaluatie is in 2009 gepubliceerd. Het project was een waardevolle ervaring voor de Cel die hiermee expertise opdeed op het vlak van internationale evaluaties, institutionele audits en het evalueren van onderzoekseenheden.

1.6.5 Voorjaarscongres

De NVAO organiseerde samen met de VLIR en VLHORA op 20 maart 2008 een Voorjaarscongres. Een 300-tal deelnemers die binnen een opleiding, administratie of bestuur van een hogeronderwijsinstelling, koepelorganisatie, evaluatieorgaan of overheidsinstantie betrokken zijn bij de kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in Vlaanderen woonden het congres bij. In verschillende workshops en seminars werd ingegaan op thema's als internationale benchmarking, het zelfevaluatierapport, de rol van de student, joint programmes en interne kwaliteitszorg. Verschillende stafmedewerkers van de Cel Kwaliteitszorg van de VLIR verzorgden een seminar of workshop.

1.6.6 Audit kwaliteitsbewaking H.O. door Rekenhof

In september 2008 verscheen het verslag van het Rekenhof en de Algemene Rekenkamer over de kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen. In dit rapport wordt ook een deel besteed aan de Externe Kwaliteitszorg. De Cel Kwaliteitszorg van VLIR heeft de mogelijkheid gekregen om commentaar te geven en kanttekeningen te plaatsen bij dat rapport tijdens een gedachtewisseling georganiseerd door de Commissie Onderwijs en Vorming van het Vlaams Parlement op 23 oktober 2008

1.6.7 Overleg met partners

De Cel Kwaliteitszorg onderhield ook in 2008 en 2009 haar goede contacten met de Quality Assurance Netherlands Universities (QANU), de visiterende en beoordelende instantie die in Nederland de beoordeling van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek uitvoert. Met de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) werd informatie uitgewisseld over de vernieuwing van het visitatie-accreditatiestelsel. Tussen de NVAO en de VLIR vond overleg plaats over het voorstel van nieuw accreditatiestelsel, de pilots en de voortgang van de verschillende procedures en uiteraard werd het overleg met de collega's van de VLHORA verdergezet om de samenwerking op het gebied van kwaliteitszorg verder te stroomlijnen.

1.6.8 Deelname internationale congressen.

Stafmedewerkers van de Cel Kwaliteitszorg namen deel aan de volgende internationale congressen:

- ENQA Workshop on "Assessing educational quality - knowledge production and the role of experts", Oslo, Norway, 14-15 February 2008
- ENQA seminar on "Internal QA-systems and the ESG" in Barcelona, Spain, 14 -15 April 2008.
- European Seminar on QA in e-learning, Madrid, 12-13 June 2008
- ENQA Workshop on "Programme oriented and institutional oriented approaches to quality assurance: new developments and mixed approaches", Berlin, Germany, 12-13 June 2008
- ENQA Seminar on external reviews of agencies: "First external evaluations of quality assurance agencies - lessons learned", Paris, France, 10-11 July 2008

- Conférence ‘Assurance Qualité dans les Etablissements d’Enseignement Supérieur en Europe (Présidence Française Union Européenne), Strasbourg 9 et 10 septembre 2008.
- Tenth ENQA General Assembly, 25-26 September 2008, Vienna, Austria
- Third European Quality Assurance Forum "Trends in Quality Assurance", Budapest, Hungary, 20-22 November 2008
- Bologna seminar “Quality Assurance in Transnational Education (TNE) – From words to action”, London, UK, 1-2 December 2008
- EADTU-local seminar over E-xcellence+, Leuven, 20-21 januari 2009
- FINHEEC – ENQA Seminar: Centres of Excellence in University Education, February 2009, Helsinki Finland
- ENQA Workshop: Quality Assurance in Postgraduate Education, 12-13 March 2009, Brasov, Romania
- INQAAHE. The 10th Biennial Conference. New approaches to Quality Assurance in the Changing World of Higher Education, Abu Dhabi, 30 March tot 2 April 2009
- ENQA workshop “Outcomes of the Leuven/Louvain-la-Neuve ministerial conference and expectations on the future of QA”, 2-3 June 2009, Brussels, Belgium
- ENQA seminar: Internal Quality Assurance – Facing common challenges, 15-16 June 2009, The Hague, The Netherlands

1.6.9 **Uitbreiding van de staf**

Om de visitaties kwaliteitsvol te kunnen blijven uitvoeren, de taken rond beleidsvoorbereiding en -ontwikkeling op het vlak van kwaliteitszorg uit te voeren en projecten te kunnen opnemen werd de Cel Kwaliteitszorg in 2008 versterkt met 3 nieuwe krachten. Daarmee heeft ze een omvang gekregen van 9 vte staf, en 1,5 vte logistieke ondersteuning.

1.6.10 **Visitaties**

Herziening VLIR-VLHORA visitatieprotocol

Op basis van de tot op heden met het visitatieprotocol opgedane ervaringen binnen de instellingen/opleidingen en de Cellen kwaliteitszorg VLIR en VLHORA, was er nood aan een herziening van het VLIR-VLHORA visitatieprotocol. Voor de bespreking van mogelijke aanpassingen, werd door de werkgroep Kwaliteitszorg en Accreditatie van VLIR en de stuurgroep Kwaliteitszorg van VLHORA in 2007 een subwerkgroep Visitatieprotocol opgericht. Op basis van overleg met de twee hoofdwerkgroepen, heeft deze subwerkgroep een aantal concrete aanpassingen voorgesteld aan het visitatieprotocol. Na goedkeuring door de Raden van Bestuur van VLIR en VLHORA en een positief gezaghebbend advies van de NVAO, werd het aangepaste visitatieprotocol in september 2008 gepubliceerd en werd het in gebruik genomen voor de visitaties die zullen plaatsvinden vanaf het najaar 2009.

De belangrijkste aanpassingen in het protocol zijn:

- de opname van onderwijskundige uitgangspunten ter ondersteuning van de bepaling van het referentiekader van visitatiecommissies;
- aanpassing van de criteria ten aanzien van de opname van studentleden in visitatiecommissies;
- de opname van een deontologische code en gedragsregels ten aanzien van commissieleden;
- de opname van een interne beroepsprocedure die wordt uitgevoerd door een interne beroepscommissie en in werking is getreden vanaf 1 januari 2009;
- vernieuwde tabellen studentenaantallen, studievoortgang en studierendement.

Visitaties 2008 - 2009

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de visitaties die in 2008 en 2009 liepen. Van de visitaties die zijn afgerond en waarvan het visitatierapport is gepubliceerd, wordt een samenvatting gegeven van het oordeel van de visitatiecommissie. De volledige rapporten zijn raadpleegbaar op de VLIR-website en in gedrukte versie (tegen betaling) verkrijgbaar bij het VLIR-secretariaat.

– **Oost-Europese talen en culturen** (visitatie in 2007, visitatierapport in 2008)

Betrokken opleidingen:

- *UGent: Ba. in de Oost-Europese talen en culturen; Ma. in de Oost-Europese talen en culturen*
- *Katholieke Universiteit Leuven: Ba. in de Taal- en regiostudies: Slavistiek en Oost-Europakunde; Ma. in de Taal- en regiostudies: Slavistiek en Oost-Europakunde*

De commissie stelde vast dat de Vlaamse universitaire opleidingen gericht op de Oost-Europese regio en haar talen van goede kwaliteit zijn. De opleidingen zijn breed opgezet en bestuderen de regio vanuit verschillende disciplines, onder meer (cultuur-)geschiedenis en economie. Daarnaast is vooral het talenpakket belangrijk in de programma's. De opleidingen zijn duidelijk academisch en internationaal gericht.

– **Bouwkunde en Ingenieurswetenschappen** (visitatie in 2007, visitatierapport in 2008)

Betrokken opleidingen:

- *Vrije Universiteit Brussel: Ba. Ingenieurswetenschappen; Ma. Ingenieurswetenschappen : Bouwkunde*
- *UGent: Ba. Ingenieurswetenschappen : Bouwkunde; Ma. Ingenieurswetenschappen : Bouwkunde*
- *K.U.Leuven: Ba. Ingenieurswetenschappen: Bouwkunde; Ma. Ingenieurswetenschappen : Bouwkunde*

Alle opleidingen kregen van de commissie een positieve beoordeling. De commissie prijst het hoge niveau van de Vlaamse opleidingen, die toekomstige ingenieurs een zeer solide wetenschappelijke basis bieden.

De commissie waardeert daarbij ook de afzonderlijke profielen van de opleidingen. De Vrije Universiteit Brussel kiest voor een breed georiënteerde ingenieursopleiding die volgens de commissie flexibele en multidisciplinaire ingenieurs aflevert. De Gentse opleidingen vallen op door hun fundamenteel wiskundige insteek en het uitstekende wetenschappelijke niveau. De opleidingen van de K.U.Leuven kunnen zich beroepen op een prima evenwicht tussen theorie en praktijk en zijn goed toegesneden op de actuele professie.

– **Statistiek - Financial and Actuarial Engineering** (visitatie in 2007, visitatierapport in 2008)

Betrokken opleidingen:

- *transnationale Universiteit Limburg, campus Diepenbeek: Ma. of Statistics*
- *Vrije Universiteit Brussel: Ma. in de Actuariële Wetenschappen*
- *K.U.Leuven: Ma. in de Statistiek/Ma. of Statistics; Ma. of Financial and Actuarial Engineering*

Tijdens de bezoeken aan de betrokken opleidingen bleek steeds dat de studenten en alumni heel tevreden zijn over de gevolgde opleiding. Bovendien betekent het diploma voor hen een duidelijke meerwaarde voor hun carrière en kunnen ze aanspraak maken op zeer goede tewerkstellingsmogelijkheden, niet alleen in België, maar ook internationaal.

De master of Statistics van de transnationale Universiteit Limburg (tUL) heeft een lange geschiedenis en heeft een sterke internationale reputatie opgebouwd. De commissie waardeert in het bijzonder de excellente professionele en academische gerichtheid van het programma en de intense begeleiding van de studenten.

De Master of Statistics van de K.U.Leuven en haar Nederlandse variant Master in de Statistiek worden door de commissie positief beoordeeld, in het bijzonder omdat de opleiding een heel breed gamma aan opleidingsonderdelen van hoog niveau aanbiedt.

Aan de Vrije Universiteit Brussel worden nu nog een Nederlandstalige GAS- en GGS-opleiding Actuariële Wetenschappen aangeboden, die omgevormd zal worden tot een master-na-masteropleiding die zich richt tot werkstudenten. De opleiding heeft een sterk professioneel gericht profiel, dat duidelijk gewaardeerd wordt door zowel studenten en alumni als het afnemend beroepenveld.

De master na master in Financial and Actuarial Engineering van de K.U.Leuven wordt georganiseerd door een kleine maar zeer gemotiveerde onderzoeksgroep die tot de Europese top mag gerekend worden. De commissie ondersteunt de opleidingsverantwoordelijken in hun pleidooi om de Master in de Verzekeringen en de Master in Financial and Actuarial Engineering om te vormen tot één tweejarige initiële masteropleiding.

– **Criminologische wetenschappen** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2008)

Betrokken opleidingen:

- *Vrije Universiteit Brussel: Ba. Criminologische Wetenschappen; Ma. Criminologische Wetenschappen*
- *Katholieke Universiteit Leuven: Ba. Criminologische Wetenschappen; Ma. Criminologische Wetenschappen; Ma. in Criminology*
- *Universiteit Gent: Ba. Criminologische Wetenschappen; Ma. Criminologische Wetenschappen; Ma. of European Criminology and Criminal Justice Systems*

Het goede niveau van de opleidingen, de duidelijke aandacht in de opleidingen voor de instap van de bachelor in het beroepenveld door middel van de stage, de wetenschappelijke en didactische kwaliteiten van de staf, de wijze waarop met elementen ter verdere verbetering van de opleidingen wordt omgegaan en het goede gerealiseerde niveau behoren volgens de commissie tot de sterkste punten van de Vlaamse universitaire opleidingen in de Criminologische Wetenschappen.

De commissie onderkent in de drie instellingen een onderscheiden profilering van de opleidingen, wat de diversiteit van het onderwijsaanbod ten goede komt. De doelstellingen van de opleidingen aan de Vrije Universiteit Brussel zijn duidelijk gericht op het vormen van een generalistische, breed gevormde, kritische criminoloog. Uit de doelstellingen van de opleidingen aan de Katholieke Universiteit Leuven blijkt naast de academische gerichtheid ook een bijzondere aandacht voor beroepsgerelateerde vaardigheden door de gerichtheid op management, persoons- of organisatiegerichte interventie, naast een sterke aandacht voor methodologie. Uit de doelstellingen van de opleidingen aan de Universiteit Gent blijkt naast een duidelijke academische gerichtheid ook een sterke oriëntatie op beleid.

– **Kunstwetenschappen en Archeologie** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2008)

Betrokken opleidingen:

- *Universiteit Gent: Ba. Kunstwetenschappen; Ma. Kunstwetenschappen; Ba. Archeologie; Ma. Archeologie*
- *Vrije Universiteit Brussel: Ba. Kunstwetenschappen en Archeologie; Ma. Kunstwetenschappen en Archeologie; Ma-na-ma Cultuurwetenschappen*
- *Katholieke Universiteit Leuven: Ba. Kunstwetenschappen; Ma. Kunstwetenschappen; Ba. Archeologie; Ma. Archeologie; Ma. Archaeology*

De commissie ervaart het als positief dat de opleidingen Kunstwetenschappen en Archeologie aan de drie universiteiten in de omwerking naar de bachelor-masterstructuur hun eigen profiel, nog sterker dan voorheen het geval was, hebben ontwikkeld en gecultiveerd. Over de instellingen heen blijken de meeste personeelsleden zich zeer intensief in te zetten voor hun onderwijsopdracht, die nauw verbonden is met hun onderzoeksactiviteiten en met hun betrokkenheid in het culturele en/of archeologische beroepenveld. Ook het sterke engagement van de studenten jegens de door hen gevolgde opleidingen, viel de visitatiecommissie op. Over het geheel genomen zijn de programma's zelf goed geconcipieerd naar doelstellingen en inhoud. De commissie formuleerde echter ook enkele aandachtspunten, onder meer een gebrek aan visie over de positie van de opleidingen Kunstwetenschappen ten opzichte van de opleidingen uit het hoger kunstonderwijs.

– **Sociaal Werk** (VLIR-VLHORA) (visitatie in 2008, visitatierapport in 2008)

Betrokken opleidingen:

- *Universiteit Gent (penvoerende instelling) i.s.m. Arteveldehogeschool, Hogeschool Gent, Hogeschool West-Vlaanderen: Ma. in het Sociaal werk*
- *Universiteit Antwerpen (penvoerende instelling) i.s.m. Hogeschool Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool : Ma. in het Sociaal werk*
- *Katholieke Universiteit Leuven (penvoerende instelling) i.s.m. Europese Hogeschool Brussel, Katholieke Hogeschool Kempen, Katholieke Hogeschool Leuven, Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen: Ma. in het Sociaal werk*

De Vlaamse opleidingen Master in het Sociaal werk zijn zeer recente opleidingen en zitten nog in een ontwikkelingsproces. Desondanks hebben ze al heel wat bereikt, aldus de visitatiecommissie. De commissie toont een sterke appreciatie voor de manier waarop de opleidingen hun vooropgestelde doelstellingen hebben gerealiseerd.

Wel stelde de commissie vast dat, hoewel de opleidingen door de universiteit in samenwerking met hogescholen wordt georganiseerd, de afstand tussen de universiteit en de hogescholen soms groot geworden is. De facto treden de hogescholen niet altijd voldoende mee op als partner in de organisatie van deze master.

Daarnaast stelde de commissie een zekere spanning vast tussen het karakter van de masteropleiding en de behoeften vanuit het werkveld, te weten de verwachting dat de opleidingen direct relevant zijn voor allerlei aspecten van de beroepsuitoefening. De visitatiecommissie roept de 'sociale sector' op om met alle betrokkenen een standpunt uit te werken over de rol en gewenste inhoud(en) van de master in het Sociaal werk in Vlaanderen.

– **Verpleegkunde en Vroedkunde (VLIR-VLHORA)** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2008)
Betrokken opleidingen

- *Vrije Universiteit Brussel (penvoerende instelling) i.s.m. Erasmushogeschool Brussel: Ma in de Verpleegkunde en Vroedkunde*
- *Universiteit Antwerpen (penvoerende instelling) i.s.m. Artesis Hogeschool Antwerpen, Hogeschool Zeeland, Karel de Grote-Hogeschool : in de Verpleegkunde en Vroedkunde*
- *Universiteit Gent (penvoerende instelling) i.s.m. Arteveldehogeschool, Hogeschool Gent, Hogeschool West-Vlaanderen: Ma in de Verpleegkunde en Vroedkunde*
- *Katholieke Universiteit Leuven (penvoerende instelling) i.s.m. Europese Hogeschool Brussel, Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende, Katholieke Hogeschool Kempen, Katholieke Hogeschool Leuven, Katholieke Hogeschool Limburg, Katholieke Hogeschool Mechelen, Katholieke Hogeschool Sint-Lieven, Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen: Ma. in de Verpleegkunde en Vroedkunde*

De opleidingen Master in de Verpleegkunde en de Vroedkunde die de K.U.Leuven, de Universiteit Antwerpen, de UGent en de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met hogescholen binnen hun Associatie aanbieden, bereiden studenten voor op de vele uitdagingen die hen in de gezondheidszorg te wachten staan. Ze leren enerzijds onderzoek opzetten en uitvoeren binnen het domein van de verpleeg- of vroedkunde en anderzijds kritisch wetenschappelijk onderbouwde en kwaliteitsvolle oplossingen voor zorgproblemen uitwerken en implementeren.

– **Kerkelijk recht** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2009)
Betrokken opleidingen:

- *Katholieke Universiteit Leuven: Ma in samenleving, recht en religie, Ma of Society, Law and Religion, Ma in het Kerkelijk Recht (Iuris Canonici Licentiatu), Ma of Canon Law (Iuris Canonici Licentiatu)*

De vier masteropleidingen die worden aangeboden door de Bijzondere Faculteit Kerkelijk Recht van de K.U.Leuven zijn het resultaat van grondige hervormingen en stonden ten tijde van het bezoek van de commissie nog deels in de steigers. De vroegere tweejarige licentie Kerkelijk Recht moest worden uitgebreid tot drie jaar, inclusief een stage, om te blijven voldoen aan de meest recente eisen uit Rome en dus erkende kerkjuristen te kunnen afleveren. Aangezien het in de Vlaamse context moeilijk ligt om driejarige masteropleidingen in te richten, besliste de Faculteit het driejarige traject op te splitsen. Sedert 2007 wordt er een eenjarige opleiding 'Master in samenleving, recht en religie' aangeboden en vanaf 2008-2009 gaat de tweejarige vervolgopleiding (of master na master) Kerkelijk Recht van start.

De commissie waardeert het dat de omvorming is aangegrepen als een opportuniteit en men heeft getracht om daarbij aan beide opleidingen een eigen profiel te geven. De opzet van de nieuwe programma's noemt de commissie duidelijk en inhoudelijk consequent. In de initiële master waardeert de commissie de mate aan kennisontwikkeling in het programma en de voortdurende terugkoppeling van die kennis naar praktische cases en reële kerkjuridische dossiers. De aandacht voor exegetische en de wijsgerige en theologische achtergronden van het kerkelijk recht mag volgens

de commissie wel wat worden versterkt. De Faculteit wordt ook aangeraden meer gebruik te maken van het elektronische leerplatform van de K.U.Leuven en de informatievoorziening, vooral naar de buitenlandse studenten toe, beter te regelen.

Wat de nieuwe master na masteropleiding betreft, beveelt de commissie vooral het verder uitwerken van de stage aan, een onderwijsvorm die volledig nieuw is voor deze Faculteit. Om dit op een kwaliteitsvolle manier te kunnen doen, zal er volgens de commissie wel een structurele uitbreiding nodig zijn van het personeelskader.

Globaal gesproken zegt de commissie zich te kunnen vinden in de vernieuwde opzet van de programma's maar wijst er in haar rapport wel op dat het evenwicht tussen beiden opleidingen, en met name de rol van de initiële master (is dit een voorbereidende opleiding of heeft zij ook een eigen zelfstandigheid?), scherp in de gaten zal moeten worden gehouden.

– ***Flanders Business School*** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2009)

Betrokken opleiding:

- *Executive Master of Business Administration met focus op Entrepreneurship*

De “Executive Master of Business Administration met focus op Entrepreneurship” heeft als onderscheidend kenmerk ten aanzien van de gangbare master na masterprogramma's dat het een Master of Business Administration (MBA) programma betreft, waarin daarenboven een bijzondere focus op ondernemerschap wordt gelegd. Deze beide onderscheiden karakteristieken komen goed tot hun recht in het programma. De Commissie heeft vastgesteld dat de opleiding voldoet aan de hoge internationaal erkende normen voor een volwaardige opleiding tot Master in Business Administration. Daarnaast geeft het opleidingsprogramma op originele en vernieuwende wijze inhoud aan het aspect “ondernemerschap”. Alle andere dimensies van “Business Administration” (zoals *Finance & Accounting, Proces- of (Production-)management, Human Resources Management (HRM), Marketing en Strategie*) zijn stuk voor stuk van “entrepreneurship” doortrokken, zodat dit aspect niet een van buiten opgeplakt etiket vormt maar werkelijk centraal staat in de hele opleiding.

– ***Diergeneeskunde – Laboratory Animal Sciences*** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2009)

Betrokken opleidingen:

- *Universiteit Gent: Ma-na-ma Laboratory Animal Sciences*
- *Universiteit Antwerpen: Ba Diergeneeskunde*

De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de bacheloropleiding Diergeneeskunde aan de Universiteit Antwerpen de kwaliteit vertoont die men van een bacheloropleiding in dat domein mag verwachten. De commissie is evenwel van mening dat het nog vrij klassieke, kennisgerichte programma verder verbeterd kan worden door aan te sluiten bij internationale ontwikkelingen in het diergeneeskundig onderwijs. De commissie constateert dat de meeste docenten daarvoor openstaan, maar dat de uitvoering bemoeilijkt wordt door een aantal randvoorwaarden, zoals de afwezigheid van een eigen masteropleiding en de grote studentenaantallen.

De master-na-masteropleiding Laboratory Animal Science die door de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent wordt georganiseerd, is de enige Vlaamse masteropleiding in de proefdierkunde. De opleiding wordt gewaardeerd door studenten en door het afnemende veld. De huidige opleiding is sterk gericht op de veterinaire omgeving, terwijl de opleidingsverantwoordelijken in alle communicatie aangeven te streven naar een internationale erkenning als masteropleiding die specialisten in de proefdierkunde opleidt. De visitatiecommissie is van mening dat het aangeboden vakkenpakket in zijn oriëntatie onvoldoende aansluit bij de eigen doelstelling van de opleiding en heeft daarom geen positief eindoordeel kunnen uitspreken.

– ***Medisch-Sociale wetenschappen - Gerontologie*** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2009)

Betrokken opleidingen:

- *Universiteit Gent: Ma in het Management en het Beleid van de Gezondheidszorg, Ma in de*

Gezondheidsvoorlichting en -bevordering

- *Vrije Universiteit Brussel: Ma in het Management en het Beleid van de Gezondheidszorg, Ma in Management, Zorg en Beleid in de Gerontologie, Ma-na-ma in Gerontological Sciences, Ma-na-master in het Beheer van Gezondheidsgegevens (interuniversitaire opleiding georganiseerd i.s.m. de Universiteit Gent en de Universiteit Antwerpen)*
- *Katholieke Universiteit Leuven: Ma in het Management en het Beleid van de Gezondheidszorg*

De programma's van de masteropleidingen in het Management en het Beleid van de Gezondheidszorg zijn over het geheel genomen goed geconcipieerd naar doelstellingen en inhoud. Gerealiseerd uitgangspunt is overal het onderzoeksgebonden onderwijs op academisch niveau. In alle opleidingen zijn de cursussen deels gericht op kennisoverdracht en in grote mate ook op verwerving van inzicht en vaardigheden. Over de instellingen heen blijken de meeste personeelsleden zich zeer intensief in te zetten voor hun onderwijsopdracht, die nauw verbonden is met hun onderzoeksactiviteiten en met hun betrokkenheid in het beroepenveld. De studenten combineren veelal hun studie met een job en een gezin. Een behoorlijk aandeel van hen stroomt in in de masteropleidingen na het volgen van een schakelprogramma en, velen onder hen, na een initiële hogeschoolopleiding, door de band als verpleegkundige.

De master in de Gezondheidsvoorlichting en -bevordering is een voor Vlaanderen unieke opleiding aangeboden aan de UGent. Deze opleiding werkt nauw samen met de sector, waardoor de opleiding een helder en zeer relevant profiel heeft. Door de band tussen sector en opleiding speelt de master een voortrekkersrol in de professionalisering van de sector. Het programma van de opleiding is interdisciplinair opgezet en wordt gedragen door docenten met een achtergrond in geneeskunde en gezondheidswetenschappen enerzijds, en humane wetenschappen, zoals sociale psychologie anderzijds. Het programma heeft als rode draad het interventiemodel en integreert theoretische, academische en praktijkgerichte aspecten. Het beleid en de kwaliteitszorg van de opleiding en het overleg er rond verlopen volgens de visitatiecommissie echter op een te informele wijze.

De master in Management, Zorg en Beleid in de Gerontologie en de master na master in Gerontological Sciences aan de Vrije Universiteit Brussel zijn kleine en voor Vlaanderen unieke opleidingen die kunnen terugvallen op een beperkte, maar zeer kwaliteitsvolle staf. Kenmerkend voor de opleiding zijn de multidisciplinaire aanpak en de grote gedrevenheid die de commissie bij zowel studenten als docenten heeft vastgesteld. De commissie hoopt dat de opleiding in de toekomst werk zal maken zich bij een breder studentenpubliek bekend te maken.

De master-na-masteropleiding beheer van gezondheidsgegevens is een interuniversitaire samenwerking tussen de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel waarbij deze laatste optreedt als penvoerende instelling. De commissie meent dat het aangeboden programma tot zijn recht kan komen als postgraduaat, maar dat het niet aan de voor een master verwachte academische vereisten voldoet.

– **Musicologie** (visitatie in 2008, visitatierapport in 2009)

Betrokken opleidingen:

- *Katholieke Universiteit Leuven: Ba in de Musicologie, Ma in de Musicologie*

De commissie looft in het rapport de coherente en strakke opzet van de driejarige bacheloropleiding die volgens haar vlot de internationale vergelijking kan doorstaan. Studenten krijgen volgens de commissie een oerdegelijke basis in de westerse klassieke muziektraditie en een rijkgeschakeerd beeld van de cultuurhistorische achtergrond waartegen die zich afspeelt. Het rapport spreekt van een verstandig en weloverwogen profiel waarmee de opleiding een uitstekende kwaliteit weet te realiseren.

Ook de eenjarige aansluitende masteropleiding krijgt een erg positieve evaluatie van de experten, al wordt opgemerkt dat deze toch relatief nieuwe opleiding (die sedert 2007 de vroegere tweejarige licentiaatsopleiding opvolgt) nog verder moet doorgroeien. Drie sterke leidmotieven - onderzoek, recente ontwikkelingen en werkveldgerichtheid - hebben volgens de commissie stuk voor stuk een plaats gekregen in het programma, maar het is nog zoeken naar een harmonische verhouding ertussen. Winst kan volgens de commissie gemaakt worden op het vlak van het aanbieden van een

breder venster op het werkveld en de diversiteit van de muziekcultuur. Een uitbreiding naar een tweejarige master wordt in het rapport dan ook sterk aanbevolen.

De commissie zegt onder de indruk te zijn van de vakinhoudelijke, didactische en organisatorische deskundigheid van de staf. De experts troffen tijdens hun bezoek aan de opleiding een enthousiast, professioneel en hecht team aan

Kritische geluiden zijn er wel ten aanzien van de personeelskwantiteit (een uitbreiding van het kader wordt sterk aanbevolen) en ten aanzien van de collectievorming van de deelbibliotheek Musicologie. De commissie acht het budget hiervoor ondermaats en merkt daarbij op dat een vorige visitatiecommissie die in 1994 de opleiding al een eerste keer evalueerde reeds op dit pijnpunt wees. De commissie vindt dit dan ook een 'erg storend knelpunt' en dringt er op aan om hiervoor structurele oplossingen te zoeken.

– ***Visitaties opgestart in 2008 met bezoeken in 2009:***

In 2008 werd aangevangen met de voorbereiding van volgende visitaties:

- Materiaalkunde – Chemische technologie, Geografie, Europese Studies en Europa College Brugge. De bezoeken aan de betrokken opleidingen vonden plaats in het voorjaar 2009, de publicatie van de respectieve visitatierapporten is voorzien voor december 2009.
- Informatica – Toegepaste Informatica – Computerwetenschappen. De bezoeken aan de betrokken opleidingen vingen aan in het voorjaar 2009 en lopen door in het najaar, de publicatie van het visitatierapport is voorzien voor juni 2010.
- Taal- en Letterkunde. De bezoeken aan de betrokken opleidingen vangen aan in het najaar 2009 en lopen door in het voorjaar 2010, de publicatie van het visitatierapport is voorzien voor december 2010.
- Moraalwetenschappen, Afrikaanse Talen en Culturen, Sociale en Culturele Antropologie, en Onderwijswetenschappen. De bezoeken aan de betrokken opleidingen vinden plaats in het najaar 2009, de publicatie van de respectieve visitatierapporten is voorzien voor juni 2010.

– ***Visitaties van academische opleidingen georganiseerd door hogescholen in het kader van een associatie:***

De visitaties van academische opleidingen georganiseerd door hogescholen in het kader van een associatie worden gezamenlijk georganiseerd door VLIR en VLHORA. De praktische organisatie van deze visitaties is in handen van de Cel Kwaliteitszorg van de VLHORA en wordt opgevolgd door de Cel Kwaliteitszorg van de VLIR.

In 2008-2009 liepen de in 2007 opgestarte visitaties Audiovisuele Kunsten, Drama, Biowetenschappen, Industriële wetenschappen, IW Informatica, IW Milieukunde, Nautische wetenschappen. Verder werd aangevangen met de voorbereiding van de visitaties IW Verpakkingstechnologie, IW Industrieel Ontwerpen, IW Textieltechnologie, IW Nucleaire technologie, Produktontwikkeling, en Beeldende Kunsten.

1.7 Internationalisering

1.7.1 Oprichting Flamenco vzw

In oktober 2008 werd het Vlaamse internationaliseringsagentschap voor het hoger onderwijs, Flamenco vzw, opgericht. De vraag naar zo'n agentschap voor het Vlaamse hoger onderwijs bestond reeds lang, gezien het internationaliseringsbeleid in Vlaanderen zeer gefragmenteerd werd aangepakt.

In overleg met VLHORA en de overheid werd in 2007 een "strategienota tot oprichting van een Vlaams internationaliseringsagentschap vzw" uitgewerkt, waarin inhoudelijke verwachtingen en juridische en praktische aspecten afgestemd werden. In 2008 resulteerde deze samenwerking tussen VLIR, VLHORA en de overheid in de definitieve oprichting van de vzw, die de naam Flamenco kreeg: Flanders Agency for Mobility and Cooperation in higher education.

De missie van Flamenco omvat het ondersteunen van de internationaliseringsinitiatieven van de universiteiten en hogescholen en er waar nodig een overkoepelende rol in te spelen. Met Flamenco als aanspreekpunt, kan het Vlaamse hoger onderwijs zich duidelijker profileren op internationale fora en de kwaliteit ervan zichtbaarder maken. Verder zal Flamenco optreden als verbindingsagentschap tussen de instellingen en de overheid voor alle elementen die de internationalisering van het hoger onderwijs betreffen.

1.7.2 Study in Flanders

Het project Study in Flanders, geïnitieerd door VLIR-UOS met steun van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS), de administratie Hoger Onderwijs en het departement Internationaal Vlaanderen, beoogt de promotie van het Vlaamse hoger onderwijs. Hiertoe werd in 2007 een website gelanceerd, die aan buitenlandse studenten informatie verstrekt over het hoger onderwijs in Vlaanderen. Twee databanken ontsluiten informatie over hogeronderwijsinstellingen en de anderstalige opleidingsprogramma's. Daarnaast zorgt het project Study in Flanders voor een vertegenwoordiging van het Vlaamse hoger onderwijs op internationale rekruteringsbeurzen.

Op 1 juni 2009 werd het gehele Study in Flanders formeel overgedragen naar het nieuwe internationaliserings-agentschap Flamenco.

1.8 Gelijke kansen

1.8.1 EQUAL-project

Op 29 april 2008 werd de “Equality Guide: HR Instruments for Equal Opportunities at Universities” gepubliceerd en officieel aan het publiek voorgesteld. Deze plechtige voorstelling is het sluitstuk van het project “Gelijkekansengids voor Universiteiten”, waarmee de VLIR deelnam aan het EQUAL-programma van het Europees Sociaal Fonds (ESF). In januari 2009 volgde de voorstelling van de Nederlandstalige “Gids voor Gelijke Kansen: HR-instrumenten voor Gelijke Kansen aan Universiteiten”, tijdens een perslunch.

De doelstelling van het project was het verbeteren van de doorstroming van vrouwen in de wetenschap en het vragen om aandacht voor hun ondervertegenwoordiging in bestuurlijke posities. In dit kader werd een gids ontwikkeld, die een praktische handleiding vormt voor het universitaire personeelsbeleid m.b.t. gelijke kansen. Elke universiteit werkte een module uit door middel van een praktische studie rond een HRM-thema dat voor de eigen instelling belangrijk is:

- Personeelsontwikkeling en organisatiecultuur
- Carrièreverloop: aanwerving – bevordering – ontslag
- Loopbaanbeleid
- Wetenschapscommunicatie
- Mentoring

Door middel van de Gids voor Gelijke Kansen kunnen de leereffecten van het project verspreid worden naar andere Europese universiteiten, hogescholen, kennisinstellingen of ook private bedrijven. Na evaluatie van de door de universiteiten uitgewerkte beleidsmethodieken, zullen deze alvast geïmplementeerd worden in de geïnteresseerde Vlaamse instellingen.

1.8.2 Gender- en diversiteitsstudies in Vlaanderen

Vanaf het begin van het academiejaar 2006-2007 werden geen nieuwe studenten meer toegelaten in de voortgezette academische opleiding Vrouwenstudies. Na overleg met de universiteiten, heeft de Vlaamse minister van Gelijke Kansen en de Vlaamse minister van Onderwijs beslist om bij te dragen aan een verankering van de in de universiteiten aanwezige expertise op het vlak van gender en diversiteit binnen de reguliere onderwijsprogramma's.

Voorwaarde voor deze financiering is een jaarlijkse toetsing van de inhoudelijke kwaliteit van de inspanningen van de universiteiten. Op vraag van de minister van Gelijke Kansen heeft de VLIR-werkgroep Gelijke Kansen deze evaluatie uitgevoerd. Op basis van de tussentijdse verslagen “Gender- en diversiteitsstudies in Vlaanderen” van de instellingen, heeft de werkgroep een rapport opgesteld en op 1 september 2008 aan de ministers van Onderwijs en van Gelijke Kansen bezorgd.

1.8.3 Belgische master in Vrouwenstudies

Sophia, het Belgisch coördinatie-netwerk voor vrouwenstudies, organiseerde in oktober een rondetafelgesprek met Belgische academici over de problematiek rond de stopzetting van de voortgezette academische opleiding Vrouwenstudies. Naar aanleiding van dit gesprek kreeg Sophia via het Federale Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen de opdracht een studie uit te voeren naar de haalbaarheid van de oprichting van een Belgische master vrouwen/genderstudies. Om deze opdracht te realiseren, wordt door Sophia een werkgroep per gemeenschap op voor het onderzoeken van het wettelijke en institutionele kader, en een overkoepelende stuurgroep die het proces zal opvolgen en waarin VLIR vertegenwoordigd zal zijn.

1.8.4 **Steunpunt Leren en Werken met functiebeperkingen in het hoger onderwijs**

Over de oprichting van een Steunpunt Leren en Werken met Functiebeperkingen in het Hoger Onderwijs, werd door de minister van Onderwijs een beheersovereenkomst gesloten met de Hogeschool West-Vlaanderen, de Vrije Universiteit Brussel en de UGent. In navolging hiervan werd een stuurgroep samengesteld die instaat voor de inhoudelijke aansturing van de werking van het Steunpunt. De VLIR heeft namens de werkgroep Gelijke Kansen een vertegenwoordiger in deze stuurgroep, naast vertegenwoordigers vanuit de Vlaamse Gemeenschap, de VLHORA, de associaties, de werknemers en de studenten met functiebeperkingen.

In het bijzonder zal deze Stuurgroep instaan voor de aansturing van beleidsrelevante activiteiten binnen de beleidslijnen; de bewaking van het tijds kader; de controle op de inhoudelijke en financiële uitvoering van het meerjarenplan, de actieplannen en de begroting; de bewaking van de geïntegreerde werking binnen het Steunpunt. Ten behoeve van de functioneel bevoegde minister, heeft de Stuurgroep de adviesbevoegdheid over de ontwerpen van de jaarlijkse actieplannen, de begroting en het jaarlijkse werkings- en activiteitenverslag, en over de aanpassingen aan het meerjarenplan of het jaarlijkse actieplan.

1.8.5 **Gelijkekansenrapport 2009**

De VLIR-werkgroep Gelijke Kansen werkt aan een nieuw gelijkekansenrapport, waarin een stand van zaken wordt opgemaakt over de voortgang van het gelijkekansenbeleid aan de universiteiten. De vorige rapporten verschenen in 2002 en 2005.

Voor het nieuwe rapport werd de vragenlijst uit 2005 grondig aangepast aan de veranderende context. De universiteiten zijn geëvolueerd naar een diversiteitsbeleid waarbij zij zich richten tot meerdere doelgroepen. Naast de onderdelen m.b.t. gelijke kansen voor mannen en vrouwen en allochtonen, zal de vragenlijst ook expliciet de studenten met een functiebeperking en werkstudenten omvatten, conform de doelgroepen opgenomen in het financieringsdecreet.

Het derde gelijkekansenrapport van de VLIR zal gepubliceerd worden in het najaar van 2009.

1.9 Delta

In 2008 was het tijdschrift voor Hoger Onderwijs Delta, de gezamenlijke uitgave van VLIR en VLHORA, aan zijn vijfde jaargang toe. Het afsluiten van deze vijfde jaargang werd aangegrepen om het tijdschrift aan een grondige evaluatie te onderwerpen. Een voortdurend gebrek aan financiële middelen vormde, samen met het vertrek van de hoofdredacteur, een concrete aanleiding om de mogelijkheden voor een inhoudelijke en conceptuele heroriëntering grondig te bestuderen. VLIR en VLHORA sloten hiervoor een overeenkomst af met het Departement Onderwijs, dat voor de nodige financiële steun zorgde om deze onderzoeksopdracht te kunnen uitvoeren.

Naar aanleiding van het onderzoeksrapport dat in april 2009 aan de VLIR-Raad werd voorgesteld, heeft de VLIR beslist de uitgave van Delta als magazine stop te zetten en uit te kijken naar andere, elektronische media als informatiebron over het Hoger Onderwijs.

Wel kwamen VLIR en VLHORA overeen met de Vlaamse overheid om een speciaal themanummer van Delta uit te geven naar aanleiding van de ministeriële conferentie Bologna 2009. Deze eenmalige publicatie, die wordt samengesteld door de Deltaredactie onder leiding van twee gasthoofdredacteurs, zal verschijnen in september 2009.

2.1 Samenstelling van de Raad op 30 juni 2009

- **Voorzitter:** Marc Vervenne, rector K.U.Leuven
- **Ondervoorzitters:** Alain Verschoren, rector Universiteit Antwerpen; Paul Van Cauwenberge, rector UGent; Paul De Knop, rector Vrije Universiteit Brussel
- **Secretaris:** Luc De Schepper, rector UHasselt
- **Leden:** Joke Denekens, vice-rector Universiteit Antwerpen ; Koenraad Debackere, algemeen beheer K.U.Leuven ; Luc Moens, vice-rector UGent ; Martine De Clercq, waarnemend rector K.U.Brussel ; Ludo Melis, onderwijsbeleid K.U.Leuven ; Yvette Michotte, vice-rector Vrije Universiteit Brussel ; Koen Goethals, academisch beheerder UGent
- **Vertegenwoordigers van de overheid:** Michèle Oleo, kabinet van de Vlaamse minister van Wetenschapsbeleid ; Noël Vercruyssen, Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek; Eric Spruyt, kabinet van de Federaal minister van Economie

2.2 Samenstelling van het Bureau op 30 juni 2009

- **Voorzitter:** Marc Vervenne, rector K.U.Leuven
- **Ondervoorzitters:** Alain Verschoren, rector Universiteit Antwerpen; Paul Van Cauwenberge, rector UGent; Paul De Knop, rector Vrije Universiteit Brussel
- **Secretaris:** Luc De Schepper, rector UHasselt
- **Leden:** Martine De Clercq, waarnemend rector K.U.Brussel

2.3 Samenstelling van het Algemeen Secretariaat

(zoals samengesteld op 30 juni 2009)

- **Algemeen directeur:** Rosette S'Jegers
- **VLIR - beleidscel:** Marjoleine Breda, senior stafmedewerker Onderwijsbeleid; Ina Dambre, senior stafmedewerker Personeel en Financiën; Anneleen De Saegher, stafmedewerker Onderwijsbeleid en Communicatie; Danielle Gilliot, senior stafmedewerker Onderzoeksbeleid; Truyken Ossenblok, stafmedewerker Onderzoek en Gelijke Kansen
- **VLIR - cel Kwaliteitszorg:** Marleen Bronders, coördinator; Dieter Cortvriendt, stafmedewerker; Peter Daerden, stafmedewerker; Ilse De Vooght, stafmedewerker; Jasper Stockmans, stafmedewerker; Patrick Van den Bosch, stafmedewerker; Pieter-Jan Van De Velde, stafmedewerker; Steven Van Luchene, stafmedewerker; Els Van Zele, stafmedewerker
- **Ondersteuning:** Mieke Vanderstappen, directiemedewerker; Merita Ramaj, onthaalbediende; An Despiegheleir, projectondersteuning Kwaliteitszorg; Suzanne Spolspoel, projectondersteuning Kwaliteitszorg; Joachim Van Haver, verantwoordelijke boekhouding, ICT en personeelsadministratie

2.4. Werkgroepen op 30 juni 2009

Werkgroep Kwaliteitszorg en Accreditatie

Voorzitter

E. Van Avermaet

Leden

J. Claeys	UGent
L. François	UGent
F. Gladines	Vrije Universiteit Brussel
J. Hoornaert	K.U.Leuven
V. Hulpiau	K.U.Leuven
L. Qaunten	UHasselt
R. Ressler	VVS
F. Van Den Bogaert	Universiteit Antwerpen
I. Verachtert	Universiteit Antwerpen

VLIR-VLHORA Werkgroep Nieuw Accreditatiestelsel

Voorzitters

E. Van Avermaet

A. Verreth

Leden

L. Bollaert	HOWEST
J. Claeys	UGent
G. Danschutter	KdG
J. Denekens	Universiteit Antwerpen
P. Garré	H.U.Brussel
F. Gladines	Vrije Universiteit Brussel
V. Hulpiau	K.U.Leuven
R. Ressler	VVS
F. Van Den Bogaert	Universiteit Antwerpen
I. Van Dingenen	EHB
K. Waeytens	K.H.Leuven

Werkgroep Onderwijs

Voorzitter

Joke Denekens (Universiteit Antwerpen)

Leden

Erna Nauwelaerts (UHasselt)
Remco Sleiderink (K.U.Brussel)
Luc François (UGent)
Kris Versluys (UGent)
Piet Verhesschen (K.U.Leuven)
Ludo Melis (K.U.Leuven)
François Van den Bogaert (Universiteit Antwerpen)
Vanessa De Cock (Vrije Universiteit Brussel)
Yvette Michotte (Vrije Universiteit Brussel)
Noël Vercruysse (Departement Onderwijs en Vorming)
VVS - 2 vertegenwoordigers

Subcommissie Macrodoelmatigheid

Voorzitter

Luc François (UGent)

Leden

Erna Nauwelaerts (UHasselt)

Piet Verhesschen (KULeuven)
Frank Fleerackers (KUBrussel)
Marc VanderSteen (Vrije Universiteit Brussel)
Cis Van Den Bogaert (Universiteit Antwerpen)

Ad-hoc subcommissie Open Universiteit

Cis Van Den Bogaert (Universiteit Antwerpen, voorzitter)
Jaap Van Marle (Open Universiteit)
Lieve Quanten (Universiteit Hasselt)
Luc Van De Poele (Universiteit Gent)
Raoel Van Esbroeck (Vrije Universiteit Brussel)
Wim Van Petegem (KULeuven)
Rosette S'Jegers (VLIR)

Subcommissie Engelstalige vertalingen Hoger Onderwijs

Voorzitter

Luc François (UGent)

Leden

Mieke Van Herreweghe (UGent) -- taalexpert
Stephanie Hughes (Universiteit Antwerpen) --taalexpert
Toon Boon / Johan Hoornaert (K.U.Leuven)
Michael Whitburn - taalexpert (Vrije Universiteit Brussel)
Kirsten Duckett -- taalexpert (KUBrussel)

Subcommissie Implementatie Flexibiliseringsdecreet

Voorzitter

Luc François (UGent)

Leden

Valerie Wojciechowski (Vrije Universiteit Brussel)
Eric Mathieu (Universiteit Antwerpen)
Annita Follon (K.U.Leuven)
Piet Ruysinck (UGent)
Marleen Jehaes (UHasselt)
Els Jacobs (H.U.Brussel)

Werkgroep SIDU

Voorzitter

Jo Huys (K.U.Leuven)

Leden

Jan Herpelinck (K.U.Leuven)
Hélène Casman (Vrije Universiteit Brussel)
Linda Willems (Vrije Universiteit Brussel)
Monique Maelstaf (UHasselt)
Els Verhoye (UGent)
Annick Eelbode (UGent)
Anita Viaene (Universiteit Antwerpen)
Rudy Van Hoof (Universiteit Antwerpen)
VVS-vertegenwoordiger
Liesbeth Hens (Administratie Hoger Onderwijs)

Werkgroep Lerarenopleiding

Voorzitter

Antonia Aelterman (UGent)

Leden

Martine De Clercq (K.U.Brussel)

Steven Janssens (K.U.Leuven)
Bregt Henkens (K.U.Leuven)
Elke Struyf (Universiteit Antwerpen)
Johan Deprez (Universiteit Antwerpen)
Josephina Lenaerts (UGent)
Jan Broeckmans (UHasselt)
Nadine Engels (Vrije Universiteit Brussel)
Linda Van Looy (Vrije Universiteit Brussel)
VVS-vertegenwoordiger

Werkgroep Arts-Specialisten

Voorzitter

Wilfried De Backer (Universiteit Antwerpen)

Leden

Dirk Matthijs (UGent)

Martine De Vos (UGent)

Paul Broos (K.U.Leuven)

Willy Peetermans (K.U.Leuven)

Luc De Clerck (Universiteit Antwerpen)

Tony Mets (Vrije Universiteit Brussel)

Brigitte Velkeniers (Vrije Universiteit Brussel)

Werkgroep Sociale Voorzieningen

Voorzitter

Jan De Vriendt (K.U.Leuven)

Leden

Claude Seyns (K.U.Leuven)

Marc Bracke (UGent)

Dirk Mangeleer (UGent)

Bruno De Loght (Universiteit Antwerpen)

Agnes Coeckx (Universiteit Antwerpen)

Nancy Musschebroeck (Vrije Universiteit Brussel)

Els Robbrecht (Vrije Universiteit Brussel)

Jeroen van Craenenbroeck (K.U.Brussel)

Johan Schoofs (UHasselt)

Frans Devenyns (VLHORA)

Martine Van Poucke (EHSAL / VLHORA)

Patrick Willems (departement Hoger Onderwijs)

VVS-vertegenwoordiger

VLIR-VLHORA Ad hoc werkgroep Privacy

Gert Vermeulen (UGent)

Toon Boon (K.U.Leuven)

Paul De Hert (Vrije Universiteit Brussel)

Annick Debroey (Universiteit Antwerpen)

Christophe Baekeland (UHasselt)

Rudy Schellaert (Hogeschool Gent)

Luc Faes (Arteveldehogeschool)

Christel Goovaerts (KHM)

Ingrid Reyniers (HUB)

Frans Devenyns (VLHORA)

Jo Breda (VLIR)

VLIR-VLHORA-ad hoc werkgroep Learning Outcomes

Ludo Melis (KULeuven, co-voorzitter)

Luc François (AUGent)
Joke Denekens (Universiteit Antwerpen)
Lieve Quanten (UHasselt)
Nicole Dekelver (AUHL)
Yvette Michotte (Vrije Universiteit Brussel)
Ann Langenaekens (Erasmushogeschool)
Herman Van De Mosselaer (Plantijnhogeschool)
Johan Cloet (KHMechelen, co-voorzitter)
Paul Garré (EHSAL)
Rebecca Ressler (VVS)
Julie De Fraeye (VVS)
Karla Van Lint (departement Hoger Onderwijs)
Jan Geens (VLHORA)
Jo Breda (VLIR)

Interuniversitaire Commissie Gelijkwaardigheid Diploma Arts

Voorzitter

Prof. dr. W. Michielsen (emeritaat Universiteit Gent)

Leden

Prof. dr. I. Rodrigus (Universiteit Antwerpen)
Prof. dr. D. Blockmans (Katholieke Universiteit Leuven)
Prof. dr. A. Bossuyt (Vrije Universiteit Brussel)
Prof. dr. E. Beuls (emeritaat Universiteit Hasselt)

Werkgroep Onderzoek

Voorzitter

Ignace Lemahieu (UGent)

Leden

Paul De Boeck (K.U.Leuven)
Marian Schoenmaekers (K.U.Leuven)
Jos Vanderleyden (K.U.Leuven)
Paul Janssen (UHasselt)
Ann Peters (UHasselt)
Steven Gillis (Universiteit Antwerpen)
Eric Spruyt (Universiteit Antwerpen)
Jean-Pierre Timmermans (Universiteit Antwerpen)
Dirk De Craemer (UGent)
Jeroen Vanden Berghe (UGent)
Lode Wyns (Vrije Universiteit Brussel)
Nadine Rons (Vrije Universiteit Brussel)
Jean-Paul Van Bendegem (Vrije Universiteit Brussel)
N. (K..U.Brussel)
Noël Verducruysse (Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek)
Veerle Lories (Departement Economie, Wetenschap en Innovatie)

Subgroep TTO-Flanders

Paul Van Dun (K.U.Leuven)
Johan Bil (UGent)
Ann Pascale Bijnens (UHasselt)
Pascale Redig (Universiteit Antwerpen)
Sonja Haesen (Vrije Universiteit Brussel)

Subgroep doctoraatsscholen

Klara Gijsbers (K.U.Leuven)
Nele Bracke (UGent)

Ann Peters (UHasselt)
Jetje Degroof (Universiteit Antwerpen)
Julie Debrauwere (Vrije Universiteit Brussel)
Karen Haegemans (EWI)

Werkgroep Gelijke Kansen

Voorzitter

Machteld De Metsenaere (Vrije Universiteit Brussel)

Leden

Elsy Van Roy (K.U.Leuven)
Sabine Van Huffel (K.U.Leuven)
Johan Meeusen (Universiteit Antwerpen)
Kathleen Vercauteren (Universiteit Antwerpen)
Marysa Demoor (UGent)
Chia Longman (UGent)
Joeri Van den Brande (Vrije Universiteit Brussel)
Bie Nielandt (UHasselt)
Lieve Nacom (K.U.Brussel)
N. (VVS)
Patrick Willems (Departement Onderwijs)

Werkgroep UBA

Voorzitter

Freddy Jochmans (K.U.Leuven)

Leden

Mark Lambrechts (K.U.Brussel)
Els Heylen (K.U.Leuven)
Bart Heijnen (Universiteit Antwerpen)
Serge Simon (Universiteit Antwerpen)
Marie-Paule Jacobs (UHasselt)
Dirk Mangleer (UGent)
Koen Goethals (UGent)
Jim van Leemput (Vrije Universiteit Brussel)
Jan Veny (Vrije Universiteit Brussel)
Noël Vercruyse (Departement Onderwijs en Vorming)

Subgroep Financiële directeuren

Voorzitter

Martin Decancq (Universiteit Antwerpen)

Leden

Paul Jolie (K.U.Leuven)
Marleen Verlinden (K.U.Leuven)
Greet Boets (UHasselt)
Paul Wouters (H.U.Brussel)
Ann Notelé (Universiteit Antwerpen)
Geert Van de Gucht (UGent)
Dirk Mangleer (UGent)
Nadine Verheyen (Vrije Universiteit Brussel)
Nic Van Craen (Vrije Universiteit Brussel)
Noël Vercruyse (Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek)
Waarnemer: Lieve Schueremans (Instituut voor Tropische Geneeskunde)

Subgroep Personeel

Voorzitter

Jos Vaesen (K.U.Leuven)

Leden

Bert Overlaet (K.U.Leuven)
Liesbet Godts (K.U.Leuven)
Jef Vanvoorden (UHasselt)
Ingrid Schneider (Universiteit Antwerpen)
Greet Dielis (Universiteit Antwerpen)
Dirk Van Haelter (UGent)
Bob Van Win (UGent)
Ingrid Adam (Vrije Universiteit Brussel)
Jan Veny (Vrije Universiteit Brussel)
Stephan Duray (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek)
Lore Verstraete (Instituut voor Tropische Geneeskunde)
Noël Vercruysse (Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek)
Ann Raiglot (Administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek)

Subgroep Personeelsstatistieken

Opdrachthouder

Liesbeth Bruckers (UHasselt)

Voorzitter

Noor Seghers (K.U.Leuven)

Leden

Liesbet Godts (K.U.Leuven)
Jef Vanvoorden (UHasselt)
Greet Dielis (Universiteit Antwerpen)
Rosianne Bovendaerde (Universiteit Antwerpen)
Bob Van Win (UGent)
Christ Willems (UGent)
Bart Stassijns (Vrije Universiteit Brussel)
Jan Veny (Vrije Universiteit Brussel)
Stephan Duray (Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek)
Marc Pollet (Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie)
Marijke Lein (Vlaams Instituut voor Biotechnologie)
Noël Vercruysse (Administratie voor Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek)
Ann Raiglot (Administratie voor Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek)
Technische ondersteuning
Carla Aelbrecht (K.U.Brussel)
Marijke Vanderauwera (Universiteit Antwerpen)

Subgroep Veiligheid en Milieu

Voorzitter

Els Heylen (K.U.Leuven)

Leden

Jos Van Neck (K.U.Leuven)
Lieven Put (K.U.Leuven)
Eric Pauwels (Vrije Universiteit Brussel)
Rit Van de Velde (UGent)
Benny Vandenberghe (UGent)
Dimitri Devuyst (Vrije Universiteit Brussel)
François Jordaens (Universiteit Antwerpen)
Marleen Clerinx (Universiteit Antwerpen)
Jan Vanhove (UHasselt)

Subgroep Reprografie

Els Heylen (K.U.Leuven)

Inge Moyson (UGent)

Patrick Vanouplines (Vrije Universiteit Brussel)

Ad Hoc Werkgroep VOC

Voorzitter

Dirk Mangleer (UGent)

Leden

Bert Overlaet (K.U.Leuven)

Serge Simon (Universiteit Antwerpen)

Jan Veny (Vrije Universiteit Brussel)

Marie-Paule Jacobs (UHasselt)

Werkgroep Internationalisering

Voorzitter

Mart Buekers (K.U.Leuven)

Leden

Jacobus Delwaide (HUB)

Bart Hendrickx (K.U.Leuven)

Bea Cantillon (Universiteit Antwerpen)

Piet Van Hove (Universiteit Antwerpen)

Valère Meus (UGent)

Jeroen Vanden Berghe (UGent)

Noël Veraverbeke (UHasselt)

Filip Callewaert (Vrije Universiteit Brussel)

Patrick Stouthuysen (Vrije Universiteit Brussel)

Patrick Sorgeloos (voorzitter UOS)

Noël Vercruysse (AHOWO)

Gezaghebbend Panel van het VABB-SHW (samengesteld door de associaties)

Voorzitter a.i.

Jean Paul Van Bendegem (Vrije Universiteit Brussel)

Leden

Ortwin De Graef (K.U.Leuven)

Leen D'Haenens (K.U.Leuven)

Anneleen Forrier (Lessius Hogeschool)

Pol Ghesquiere (K.U.Leuven)

Terrence Merrigan (K.U.Leuven)

Hilde Heynen (K.U.Leuven)

Jean Bourgeois (UGent)

Ann Buysse (UGent)

Michel Tison (UGent)

Dominique Willems (UGent)

Carine Smolders (Hogeschool Gent)

Steven Gillis (Universiteit Antwerpen)

Dimitri Mortelmans (Universiteit Antwerpen)

Stefaan Walgrave (Universiteit Antwerpen)

Serge Gutwirth (Vrije Universiteit Brussel)

Philip Vergauwen (UHasselt)

2.5 VLIR-vertegenwoordigers in externe organen

Ad Hoc Commissie Bescherming en preventie op het werk

Norbert Fraeyman, UGent; Carine Vandervorst, UHasselt; Marc van Sprundel, Universiteit Antwerpen

Adviesraad NVAO

Harry Martens, UHasselt; Paul Geerlings, Vrije Universiteit Brussel

Algemene vergadering van het project 'Kazerne Dossin'

Bruno De Wever, UGent; Kaat Wils, K.U.Leuven; Marnix Beyen, Universiteit Antwerpen; Guy Vanthemsche, Vrije Universiteit Brussel; Guy Van den Berghe, UGent

Begeleidingscomité Interuniversitaire Attractiepolen (IUAP) – fase VI (vanaf 2007)

effectieve vertegenwoordigers: Prof. Paul De Boeck, K.U.Leuven; Prof. Paul Van Cauwenberge, Rector, UGent; Dr. Eric Spruyt, Universiteit Antwerpen

plaatsvervangers: Prof. Karen Maex, K.U.Leuven; Prof. Ignace Lemahieu, UGent; Dr. Mieke Gijsemans, Vrije Universiteit Brussel

Beoordelingscomité van contractueel onderzoek FOD Volksgezondheid (tot 2011)

effectieve vertegenwoordigers:

Bruno Godderis, K.U.Leuven ; Chris Van Ginneken, Universiteit Antwerpen ; Richard Ducatelle, UGent ; Willy Baeyens, Vrije Universiteit Brussel

plaatsvervangers:

Nadine Buys, K.U.Leuven ; Peter Bols, Universiteit Antwerpen ; Frank Devlieghere, UGent ; Leo Goeyens, Vrije Universiteit Brussel

Bologna promotieteam (juli 2008 – juni 2009)

experts: Luc François, UGent; Karel Van Liempt, Universiteit Antwerpen; Piet Verhesschen, K.U.Leuven; Rosette S'Jegers, Vrije Universiteit Brussel

Centrumraad van het Vlaams Centrum voor Onderwijsgebonden Sport

Jan Bonnarens, UGent

Directing Group van het 'Programme on Institutional Management in Higher Education' (IMHE) van de OESO

effectieve vertegenwoordiger: Bart Heijnen, Universiteit Antwerpen

plaatsvervanger: Koen Debackere, K.U.Leuven

Erkenningscommissie voor kinesitherapeuten

Dirk Cambier, UGent; Filip Staes, K.U.Leuven; Romain Meeusen, Vrije Universiteit Brussel; Eric Kerckhofs, Vrije Universiteit Brussel

Europees Label voor Innovatief Talenonderwijs (ELIT) 2008

Serge Verlinde, K.U.Leuven

Hoge Raad voor Normalisatie

effectieve vertegenwoordigers : Gerda Naeyens, K.U.Leuven ; Roland Paemeleire, UGent

plaatsvervangers : Martine Wevers, K.U.Leuven, Patrick Rombauts, Vrije Universiteit Brussel

Hoge Raad van Justitie (mandaten lid niet-magistraten)

Philip Traest, UGent; Geert Vervaeke, K.U.Leuven; Frank Fleerackers, K.U.Brussel

IWT – Raad van Bestuur

Effectieve vertegenwoordigers: Paul Lagasse, UGent, Lode Wyns, Vrije Universiteit Brussel, Jean-Pierre Timmermans, Universiteit Antwerpen, Koenraad Debackere, K.U.Leuven

Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind

Effectieve vertegenwoordigers: Wouter Vandenhole, Universiteit Antwerpen; Paul Lemmens, K.U.Leuven

Plaatsvervangers: Johan Put, K.U.Leuven, Frederik Swennen, Universiteit Antwerpen

NVAO – adviesraad

effectieve vertegenwoordiger: Harry Martens, UHasselt

plaatsvervanger: Paul Geerlings, Vrije Universiteit Brussel

Opvolgingscommissie Eigentijds Filosoferen

Elke Struyf, K.U.Leuven

Overlegplatform studentenvoorzieningen

Jan De Vriendt, K.U.Leuven

Planningscommissie Medisch Aanbod

effectieve vertegenwoordigers: André Van Steirteghem, Vrije Universiteit Brussel; Wim Stevens, Universiteit Antwerpen

plaatsvervangers: Paul Van Cauwenberge, UGent; Brigitte Velkeniers, Vrije Universiteit Brussel

Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen

Werkend voorzitter: Marc Boes, K.U.Leuven

Plaatsvervangend voorzitter: Jean Dujardin, Vrije Universiteit Brussel

Werkend bijzitter: Jacqueline Hellemans, K.U.Leuven

Plaatsvervangende bijzitters: Daniel Cuypers, Universiteit Antwerpen; Henri Verhaaren, Universiteit Gent

Raad van het Gemeenschapsonderwijs

Marlies Lacaste, K.U.Leuven; Geert de Soete, Universiteit Gent; Paul De Knop, Vrije Universiteit Brussel

Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

effectieve vertegenwoordiger: Gerry Evers-Kiebooms, K.U.Leuven

plaatsvervanger: Geertrui Van Overwalle, K.U.Brussel / K.U.Leuven

effectieve vertegenwoordiger: Sigrid Sterckx, UGent

plaatsvervanger: Etienne Vermeersch, UGent

effectieve vertegenwoordiger: Jan Vinck, UHasselt

plaatsvervanger: Willem Lemmens, Universiteit Antwerpen

effectieve vertegenwoordiger: Paul Schotsmans, K.U.Leuven

plaatsvervanger: Freddy Mortier, UGent

effectieve vertegenwoordiger: Ingrid Ponjaert-Kristoffersen, Vrije Universiteit Brussel

plaatsvervanger: Erna Guldix, Vrije Universiteit Brussel

effectieve vertegenwoordiger: Paul Devroey, Vrije Universiteit Brussel

plaatsvervanger: Maryse Bonduelle, Vrije Universiteit Brussel

effectieve vertegenwoordiger: Patrick Cras, Universiteit Antwerpen

plaatsvervanger: Arnold Gerard Herman, Universiteit Antwerpen

effectieve vertegenwoordiger: Anne De Paepe, UGent

plaatsvervanger: Chris Van Geet, K.U.Leuven

Resonansgroep ICT in het Onderwijs

Tine Lenaerts, UGent

Stuurgroep Inventaris Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek Vlaanderen (STIWETO)

Danielle Gilliot, VLIR

Stuurgroep van het Milieu Innovatie Platform (MIP)

Willy Verstraete, UGent

Stuurgroep Project Vlaams Expertisecentrum Handicap en Studie (VEHHO)

Danielle Gilliot, VLIR

Universitaire Stichting – Raad van Bestuur

Paul Van Cauwenberge, UGent ; Marc Vervenne, K.U. Leuven ; Paul De Knop, Vrije Universiteit Brussel ; Jean Vanhoutte, Universiteit Antwerpen ; Martine De Clercq, K.U.Brussel

Vlaams Socrates-comité

effectieve vertegenwoordigers: Piet Henderickx, K.U.Leuven; Hilde Bouckenoghe,UG
plaatsvervangers: Elke Timmermans, K.U.Leuven); Piet Van Hove (Universiteit Antwerpen)

Vlaams subcomité voor Hoger Onderwijs

effectieve vertegenwoordigers: Bernadette Mergaerts, Vrije Universiteit Brussel; Patricia De Clopper, Universiteit Antwerpen; Jan Broeckmans, UHasselt; Hilde Bouckenoghe, UGent; Piet Henderikx, K.U.Leuven

plaatsvervangers: Piet Van Hove, Universiteit Antwerpen; Elke Timmermans K.U.Leuven; Liesje Geraerts, UHasselt; Geneviève Cochez, UGent; Filip Callewaert, Vrije Universiteit Brussel

Vlaams subcomité Schoolonderwijs

effectieve vertegenwoordiger: Hilde Bouckenoghe (UGent)

plaatsvervanger: Hans Bekaert (UHasselt)

Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie

Gustaaf Geeraerts, Vrije Universiteit Brussel; Koen Vlassenroot, UGent; Jan Wouters, K.U.Leuven / Universiteit Antwerpen

Vlaams Onderhandelingscomité Hoger Onderwijs (TOT OKTOBER 2007)

effectieve vertegenwoordigers: Bert Overlaet, K.U.Leuven ; Jan Veny, Vrije Universiteit Brussel ; Bart Heijnen, Universiteit Antwerpen ; Dirk Mangeleer, UGent

plaatsvervangers: Walter Gijs, K.U.Leuven ; Elsje Osselaer, Vrije Universiteit Brussel ; Serge Simon, Universiteit Antwerpen ; Bob Van Win, UGent

VLOR – Algemene Raad

effectieve vertegenwoordiger: Mieke Van Haegedoren

plaatsvervanger: Luc Moens, UGent

VLOR – Raad Hoger Onderwijs

effectieve vertegenwoordiger: Joke Denekens, Universiteit Antwerpen; Tine Baelmans, K.U.Leuven; Luc François, UGent; Harry Martens, UHasselt

plaatsvervanger: Cis Van den Bogaert, Universiteit Antwerpen; Ludo Melis, K.U.Leuven; Rosette S' Jegers, Vrije Universiteit Brussel; Erna Nauwelaerts, UHasselt

VLOR – Commissie Diversiteit Hoger Onderwijs

Johan Meeusen, Universiteit Antwerpen; Sabine Van Huffel, K.U.Leuven

VLOR – Werkgroep Rationalisatie

Yvette Michotte, Vrije Universiteit Brussel; Koen Debackere, K.U.Leuven

VLOR – Werkgroep Structuur Hoger Onderwijs

Luc François, Universiteit Gent; Joke Denekens, Universiteit Antwerpen; Ludo Melis, K.U.Leuven; Rosette S’Jegers, VLIR

VLOR – Werkgroep Tendensen Internationaal Hogeronderwijsbeleid

Paul Van Cauwenberge, UGent; Mart Buekers, K.U.Leuven; Marc Nyssen, Vrije Universiteit Brussel; Jo Breda, VLIR

VRWB (Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid) – Algemene Raad

André Oosterlinck, K.U.Leuven; Roger Bouillon, K.U.Leuven; Lode Wyns, Vrije Universiteit Brussel; Dirk Van Dyck, Universiteit Antwerpen; Andreas De Leenheer, UGent; Paul Janssen, UHasselt

VRWB – Commissie Begroting en Financiën

Ina Dambre, VLIR

VRWB – Commissie Federale en Internationale Samenwerking

Danielle Gilliot, VLIR

VRWB - Commissie Wetenschapsbeleid

Danielle Gilliot, VLIR

VRWB – Stuurgroep onderzoeksoopdracht “Impactanalyse van fiscale maatregelen op investeringen in O & O in Vlaanderen

Paul De Boeck, K.U.Leuven

Wetenschappelijk Adviescomité van UNU-CRIS

effectieve vertegenwoordiger : Jan Wouters, K.U.Leuven

plaatsvervanger : Hendrik Coolsaet, UGent

Wetenschappelijk Comité voor de Nationale Rekeningen (van het Instituut voor de Nationale Rekeningen)

Erik Buyst, K.U.Leuven; Prof. Marc De Clercq, UGent; Prof. Willem Meeusen, Universiteit Antwerpen/Vrije Universiteit Brussel

Wetenschappelijk Comité voor de Prijsobservatie en –analyse (van het Instituut voor de Nationale Rekeningen)

Marc De Clercq, UGent; Mark Vancauteran, UHasselt